

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc. — Manuscrisurile nu se
returnează.
ANUNȚURI se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: H. Dulas, Harnisch
Schick, Rudolf Moser, A. Oppolzer
Nachfolger; Anton Oppel, J.
Donner. În Budapesta: A. V.
Gölsberg, Eckstein Bernat; în
București: Agence Havas, So-
ciété de Roumanie; în Ham-
burg: Karolyi & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o serie
garmonioasă pe o coloană 6 cr. și
50 cr. timbru pentru o publi-
cație. Publicări mai dese după
țară și învoială.
Reclame pe pagină a 3-a o
serie 10 cr. sau 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĂR DE DUMINECĂ 5)

„Gazeta” iese în ziua care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colecători.
ADMINISTRAȚIUNEA PENTRU BRAȘOV
Administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etajul
1.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
sân 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 26.—Anul LIX.

Brașov, Sâmbătă-Duminică, 4 (16) Februarie

1896.

Cum se pregătesce pacea pentru mileniu.

Descoperirile ticăloșilor și a corupțiunii grozave, ce bântuie între omenii stăpânirii unguresci au făcut ca cei din opoziția să-și ridice glasul și să sbiciuască aceste mișelii, ce se petrec sub ochii ocârmuitorilor.

Contele Apponyi a mers până să strige în gura mare, că isprăvile lui Carol Pulszky, — care a păgubit statul cu o sumă foarte însemnată, dându-i-se pe mână aproape o jumătate de milion, ca să cumpere tablouri de artă pentru muzeu — sunt un scandal european.

Adevărat, este un mare scandal și rușine pentru țară, că un bărbat de frunte maghiar, care făcea parte dintre aleșii clicei dela putere, a abusat într'un mod atât de păcătoș de încrederea, ce-au pus-o miniștrii în el. Și este un scandal și o rușine încă și mai mare, că miniștrii dau banii țerei pe mâna unor omeni ca Pulszky, și încă fără a avea incuviințarea premergătoare dela dietă.

Dér decă aceste casuri de corupțiune sunt un scandal european cu cât mai mult nu trebuie să fiă scandal european, volnicia și barbaria, cu care sunt tratați ađi țeranii noștri cu scirea stăpânirii.

Nu scim cum își vor pregăti în cele din urmă Ungurii ei între ei pacea pentru mileniu, dér isprăvile nedečetorești, de cari vorbim mai jos, ne arată, cum își inchipuesc stăpânitorii țilei pacea cu Românii acum, în ajunul mileniului.

E vorba aici nu de domni mari, ca spanan Miklos și ca Pulszky, ci numai de câți-va țeran și învățători români dela sate. Dér ore legea e făcută numai, ca să apere fărădelegile celor ce stau în grația puternicilor țilei, ori este făcută pentru ca

să apere libertatea, dreptul și bunăstarea cetățenului, a celui mai sărac ca și a celui mai bogat?

Décă contele Apponyi cu ai săi voesc, ca Ungaria să ajungă vredodată un stat de drept, atunci de ce fac gură numai când lor nu le vine câte ceva la socotelă? De ce nu strigă în gura mare, că cel mai cumplit scandal european este, că statul, care se laudă cu o existență de o mie de ani, nu este în stare a da supușilor săi români nici măcar atâta scut, ca să pôtă deti în liniște și neimpedecați foile lor naționale și să-și pôtă cânta cântările lor românesce? Nu este în stare a-i scuti de furia micilor tirani răsbunătorii nici când își pörtă portul strămoșesc cu colorile lor naționale, nu-i în stare a-i lua în apărare nici atunci, când sunt în mod barbar urmăriți pentru-că și-au dat pe față o bucurie nevinovată prin strigarea de „să trăescă“.

Odiunora era oprit Românul prin lege să mergă la școlă. Și asfădi vedem, că nu-i este ertat să cetescă foi românesce și să cânte cântece românesce, nu-i este iertat să se imbrace în portul său cu colorile sale naționale, nici să strige un „să trăescă“.

Așa voesc să pregătescă cei dela stăpânire inimile Românilor pentru mileniul lor, așa înțeleg ei pacea pentru mileniu.

Dér scris este, că cei ce sémână vânt, furtună vor secera!

Prigonire pentru cetirea de foi și cântarea de cântece românesce.

Tribunalul r. din Alba-Iulia, în urma arătării făcute de procurorul unguresc, a adus pe la începutul lui Decembrie 1895 hotărîrea, de-a fi puși sub acușiune următorii plugari români din Cergăul mare:

1) Vasile Vaina, în vârstă de 29 ani, căsătorit, tată a trei copii, scie sorie și ceti

și e om cu moșiă. Acesta este acusat în locul prim, urmând după aceea următorii soți ai săi:

2) Petru Vaina, de 23 ani, căsătorit, fără avere, nu scie sorie și ceti.

3) Ion Vaina de 25 ani, căsătorit, fără avere, nu scie sorie și ceti.

4) Ion Popa, căsătorit, fără avere, nu scie sorie și ceti.

5) Todor Spătăcean de 27 ani, necăsătorit, fără avere, scie sorie și ceti.

6) Ion Muntean de 22 ani, necăsătorit, fără avere, scie să-și scie numai numele și e soldat.

Toți acești 6, cari în viață n'au mai fost pedepsiți, sunt puși sub acușiune pentru delictul agitațiunii cuprins în § 172, alineatul al doilea al cărții de legi.

Mai sunt acușiți și pertractarea se estinde și asupra lui Todor Spătăcean, George Spătăcean și Simion Spătăcean pentru transgresiune în contra liniștei publice (§ 42 cod. pen.), și Vasile Vaina, Petru Vaina, Ion Popa, Todor Spătăcean și Ion Muntean pentru transgresiunea cuprinsă în §. 413 al cod. pen.)

Cu totu au a se infățisa la pertractare 15 inși, dintre cari 7 că acușiți, ér 8 ca martori. Între martori sunt 6 Români din Cergău și 2 gendarmi unguresci din Blășiu.

Motivele, după cum sunt descrise în actul de acușiune, sunt acestea:

În August 1894, cu ocașiunea adunării obiectelor secestrate pentru dajde, i s'a parut primarului comunal, că poporul s'ar împotrivi, și așa a trimis să-i vină în ajutor nisce gendarmi din Blășiu.

În timpul, cât gendarmii au petrecut în Cergău, o mulțime mai mare de popor se adunase în sera de 2 Septembrie înaintea casei primarului, pe care să-l fi amenințat, că-l vor omori, fiindcă ține cu Ungurii, și apoi între strigate și sgomot mare se fi cântat cântări românesce deșteptătoare de ură în contra națiunii maghiare. La provocarea gendarmeriei însă, mulțimea s'a împrăștiat.

După mărturisirea primarului Pinca Iuon și Iacob Petru, tot atunci a venit Vasile Vaina și „a cetit articuli din foi românesce,

cari agitau în contra națiunii maghiare” și după oum spune și martorul Mărginean Iuon, el a fost unul dintre conducătorii poporului adunat.

Ceilalți conducători: Petru Vaina, Iuon Vaina, Iuon Popa, Todor Spătăcean, Iuon Muntean și Ion Catalina au luat parte la adunarea mulțimei, ceea ce inși-și recunosc, dér négă, că ar fi avut de gând să ațite poporul. Având însă în vedere, că pe lângă participarea lor la îngrămădirea mulțimei au cântat cântări române, cari deșteptă ură în contra națiunii maghiare, și că pe mulțimea, care a amenințat pe primar că-l vor omori pentru simpatia lui față de Maghiari, ei au ațitat-o și ei au fost conducătorii ei: punerea lor sub acușiune pentru delictul de agitațiune este motivată.

Todor, George și Simion Spătăcean sunt a se lua la răspundere pentru transgresiunea în contra liniștei publice cuprinsă în § 42 al cod. pen. din cauză că este dovedit, că cu ocașiunea îngrămădirei poporului din 12 Septembrie n'au cedat provocării gendarmilor, și s'au codit de-a se depărta din locul, unde era mulțimea.

În fine Vasilie, Petru și Ioan Vaina, Popa Iuon, Spătăcean Todor și Muntean Iuon sunt a se lua la răspundere pentru transgresiunea din § 413 al cod. pen. din cauză, că pe când primarul amenințat cu omor voia să se adapostescă, ei se luară după el și se silira a-l impedeza.

Acesta e cuprinsul actului de acușiune. A mai fost pornit cercetare tot pentru „agitațiune” și în contra altor 5 plugari români, dér din lipsa totală de dovedii, tribunalul față cu aceștia a trebuit să lase lucrul baltă. Astfel au fost puși sub acușiune pentru „agitare” numai 6, fiindcă al 7-lea, anume Ion Catalin, care încă e numărat de tribunal printre conducători, și-a pierdut urma.

Recursul.

Contra decisiunii de punere sub acușiune, apărătorul Dr. Amos Frâncu a înaintat un recurs de următorul cuprins:

apoi se întăriră și își aședară acolo atelierele lor de arme.

Cetatea de pe insula Adacaleh era încă în mâinile Austriacilor și ținută de trei batalione de infanterie și 400 călăreți sub comanda maiorului Miseroni.

În noaptea din 11 spre 12 Maiu plecară 3000 de ianiceri spre această cetate și o atăcară cu atâta inverșunare, încât își împlăntară stégul pe una din întăriturile cetății, numită șanțul Elisaveta. Austriacii încercară să-i respingă, dér n'au isbutit; la această încercare cădă și comandantul cetății: maiorul Miseroni, după o luptă adevărat eroică. Turcii, neputând pune mâna pe întreaga cetate, lăsară în șanțul Elisaveta un corp destul de tare spre blocarea Austriacilor, și se îndreptară de aci spre Mehadia.

Acest castel, din care astăzi abia nisce dărâmături de ziduri ne mai arată locul existenței sale de odiunora, pe atunci avea să servescă la apărarea Bănatului întreg contra invasiunilor inimice, și era ocupat de 600 de ostași sub comanda contelui Piccolomini, care însă după un asediu de mai multe zile, fiind împresurat din toate părțile, și neavând nădejde de nici un aju-

tor, se vedă silit a capitula și a preda castelul în mâna Turcilor.

Cetățuia Orșova-nouă de pe insula Adacaleh se afla încă în mâinile Austriacilor și acuma se încercară Turcii din răspunerii a-o lua în mâinile lor, începând un asediu formal contra ei. Comandantul acesteia, colonelul Cronberg, se apără aci cu totă vitejia, răspundând comandantului turcesc, la provocarea acestuia ca să capituleze „că mai voesc a se înmormenta de viu sub ruinile cetății, decât să îngăduie măcar un pas din locul încredințat lui spre apărare“.

Spre scăparea acestuia din ghiarele Turcilor, cari îl țineau împresurat și, spre a curăți Bănatul de ei, plecă o armată întregă dela Timișoara, care abia după mersuri forțate de mai multe zile ajunsese la Slatina. Comandantul acestei trupe era generalul Königseck, ér acolo se aflau ca oșpeți: marele duce Francisc de Toscana și fratele acestuia, Carol de Lotaringia. Lipsa de drumuri și șosele în părțile muntoșe îngreuna firesce încă și mai mult înaintarea trupelor imperiale, și se vedea, că va ave să dureze încă mai multe zile, până ce vor ajunge în pozițiunile lor arătate.

Spre a-și petrece vremea lungă, comandantul general Königseck dete ordin de-a se aranja o vânătoare pentru ilustrii săi oșpeți, prin deseale păduri dinprejur, pline de sălbătăcime.

Des de dimineță plecară aceștia cu suita lor din tabăra de lângă Slatina și se îndreptară spre munții păduroși. Locuitorii români dinprejur, toți vânătorii de viță, îi serveau ca conducători. Între aceștia era și un Român din satul Mărul, cu numele Ion Corbu, vânător vestit, bine crescut, isteț, cu păr negru ca pana corbului, și cu ochii negri scanteitori. Ilustrii vânătorii, auzind despre densusul îl chemară înaintea lor.

— Auzim, că ești un vânător bun și sperăm, că ne vei da și nouă astăzi ocașiunea, de a pute pușca ceva, — îi dăseră Măriile Lor prin tălmaci.

— Să trăiți, Măria Voastră! răspunde vânătorul nostru, dér nici nu e de mirare, decă ne-am făcut vânătorii, căci vedeți, holdele și câmpiile noastre sunt pustite, și așa nu ne mai rămâne alt-ceva pentru susținerea noastră, decât numai vânatul. Depriși din copilăria a urma și a goni sălbătăcimile prin vizuinile lor, cu timpul trebuie să învățăm a cunoșce viață, neravurile și

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Petru Vancea.

(Poveste istorică din Bănatul timișan).

În anul 1783 Bănatul timișan, acest pământ de luptă vecinică între răsăritul și apusul Europei, gema erași sub tropotul armatelor austro-germano-turcesce, cari, încăerate în lupte neincetate, apăsau și despoiau de-o potrivă pe bieții Români din acea parte a Daciei vechi; cei dintâi prin trupele lor de maroderi, cei din urmă prin hordele lor sălbătice.

Înspăimântați de brutalitățile, cu cari erau trățați, și vedându-și viața și averea lor pusă pieririi și nimicirei, satele lor părăsă și apăruse, ér holdele lor călcate sub potocovele armatelor, Românii se hotărâră să părăsescă vetrele lor și să-și caute, ca și altă-dată, unicul scut și refugiu în pădurile seculare ale munților bănățenesce.

Armata austriacă, bătută de Turci pe câmpiile Bulgariei, părăsi acest teritoriu și se retrase peste Dunăre în Bănatul timișan. Turcii o urmăriră, ținându-se strins de călcăile Austriacilor, și deja la 24 Aprilie își aședăseră tabăra lor lângă Orșova, unde

Hotărîrea punerii sub acușare se bazează pe următoarele puncte: a) că cetirea articulelor gazetelor românești și b) că a cânta împreună cu alții cântări românești, ar constitui delictul agitațiunii în contra naționalității maghiare.

Convingerea noastră este, că e o cerință a sincerului patriotism, ca gazetele românești și cântările românești să nu fie judecate — în contra legii și a constituției — ca fapte vrednice de pedepsă, căci acesta ar însemna de-a dreptul călcarea legilor fundamentale prin care naționalităților li-se garantează în constituția statului nostru egala îndreptățire, și pe baza acesteia îndreptățirea de vorbire, de soriere, de intrunire, — ar însemna oprirea eseroitărei libertății publice numai din cauză, că Românii se folosesc de ea.

Nu este lege, nu e ordinațiune — deși ordinațiunile i-au dat guvernului privilegiu atât de mult pentru a-și arăta despotismul său față cu naționalitățile — și, în fine, nu este o singură sentință judecătorească — deși actualul ministru-președinte Banffy face atârnatore independența judecătorilor dela ori-ce alta, numai dela lege nu — care să oprască și să pedepsească cetirea gazetelor românești și cântarea cântecelor românești în acest stat locuit de trei milioane de Români, cari în privința naționalității sunt prin lege egal îndreptățiți.

Fară de-a numi, cari diare și cari articoli s'au cetit și de ce cuprins au fost cântările ce s'au cântat, nu este iertat a face gazetelor și cântărilor românești imputarea, că ar fi de cuprins agitațiune, tocmai așa, precum într'un stat de drept nu pôte fi iertat de-a dice despre o scriere ori o cântare, pe care n'o cunosc, că ar fi de cuprins vrednic de pedepsit.

Acesta este un adevăr, de care se ține seamă nu numai într'un stat de drept, dăr și în cel mai brutal stat polițienesc.

Așa-dără, decă actul de acușare nu este în stare — măcar și numai apocriptic — de-a numi nici numele diarului, nici cuprinsul acelu articol, și căria cetire ar fi format agitațiune, nici numele poeziei, nici textul cântat, care ar fi constituit agitațiune: acușarea se reduce simplamente la aceea, că cetirea gazetelor românești și cântarea poeziilor românești, fiindcă acesta n'a fost pe placul a doi gendarmi și a unui primar comunal, care voescă să se insinue grației celor mai mari, este o crimă unică în felul ei, „sui generis“.

Insă un astfel de fapt punibil legea nu cunosc, și de aceea invinuirea de agitațiune, tocmai hind-că sine lege nulla poena (fară lege nu e pedepsă), nu pôte fi susținută nici un minut.

După acestea se arată în apelațiune, că legea, ce-i drept, nu spune anumit, ce ce este a se înțelege sub cuvântul „agitațiune“, lăsând tréba asta la judecata arbitrară a judelei, dăr totuși după hotăririle oodului penal, „agitațiune“ pôte să facă

oine-va atunci, când prin spunerea unor lucruri neadevurate, ori esagerate, ațită patimele, deșteptă ură și îndemnă la fapte. Când e vorba însă de agitațiune în contra unei naționalități, pe lângă condițiunile de mai sus se mai recere, ca naționalitatea, contra căreia vréi să ațiti, s'ă faci de ură înainte altora, înfățișându-o, ca pricina relelor publice.

După ce însă actul de acușare nu este în stare a arăta textul articulelor, ori cântărilor, cari ar fi de cuprinsul de mai sus, numai pe baza unor bănueli polițienesci nu se pôte construi faptul obiectiv al agitațiunii. Pe baza mărturisirilor unor martori, cari atribue cuprins agitatoric în genere, fară de-a soi reproducul textual, judele nu pôte aduce o judecată, ci cel mult pôte porni o cercetare cu scopul, de-a afla, care a fost textul cetit, ori cântat.

În partea din urmă a apelațiunii se arată, cum a fost adevărată starea a lucrului, căci aici totă tréba a fost făurită de gendarmi și de câți-va lingăi, cari vor să-și facă mână bună cu mai marii lor prin lingușiri și pirituri ticăloșe.

Lucrul s'a întâmplat așa, că feciorii din sat s'au adunat într'o sără și au început să cânte, cum fac de obicei tinerii noștri dela sate în serile de vară. Gendarmii însă au ținut să-și arate „patriotismul“ și duocându-se la tineri au întrebat, că cine cântă? La asta tinerul Ioan Popa a răspuns, că cu toții cântă. Atunci gendarmii fară nici o cauză l'au bătut atât pe Ioan Popa, cât și pe Petru Vaina. Atunci Vasile Vaina, un frate al lui Petru Vaina, încep să-l mustre pe acesta ducându-i, că pentru ce nu vorbesce mai cum se cade cu domni gendarmi, ér gendarmilor li-a dis, să-i lase pe feciori în pace, ér feciorii în urma acesta s'au depărtat.

Gendarmii s'au purtat peste tot forțe sêlbatic. Pe tinerul George Spătacean, fiindcă la întrebarea unui gendarm n'a sciut să spună cu numele pe cei ce au cântat: l'au prins și l'au legat, ér pe frații săi Todor și Simion, fiindcă s'au rugat să li libereze, l'au legat și pe ei, ba sergentul de gendarmi Kiss Aron l'a și bătut pe George Spătacean.

Acesta este, cum se dice în apelațiune, adevărată stare a lucrului și tôte celelalte sunt năsoociri mișelesc. Pentru dovedire se cere în apelațiune ascultarea mai multor martori, între cari vedem chiar și pe soția primarului.

Pe baza faptelor arătate aci, acușării cer în apelațiune, ca Tabla să nimicéscă hotărîrea punerii lor sub acușare.

Prigonire pentru un „să tréască“.

La sfârșitul lui Noemvre a anului trecut (25 Nov. 1895) în urma arătării făcute de procurorul unguresc, tribunalul r. oin Sibiiu a adus hotărîrea, de-a fi pus sub acușare tot pentru delictul de agitațiune,

d-l învățator Petru Onea din Almaș, în timpul de față soldat în Orăștia.

D-l Petru Onea este un tiner fără avere, de 22 ani, care până acum n'a mai fost pedepsit.

Cauza, pentru care a fost pus sub acușare, este arătarea făcută în contra d-sale de doi gendarmi unguresci, cari l'au përit, că în ziua de 30 Maiu 1894, cu ocașiunea reintôrcerei d-lui Dr. Ioan Rațiu dela procesul Memorandului, învățatorul Petru Onea a început la gara din Sibiiu să strige „să tréască“.

Atâta e tot. Fînd-că gendarmii spun despre el, că a strigat „să tréască“, ér mulțimea adunată a început după asta să strige și ea, tribunalul, pe cuvânt, că a preamărit o persoană osindită, și că el ar fi începutul strigărilor de „să tréască“, l'a pus sub acușare pentru delictul de agitațiune cuprins în § 174 al cod. penal. Acușatul a negat cele spuse de gendarmi, dăr de géba, căci tribunalul a dat ascultare gendarmilor ér nu lui.

Prigonire pentru tricolorul românesc.

Fisolgăbirul cecrcului Sibiiu cu data de 20 Decemvre 1895 a osândit la câte 3 zile închisore ordinară și purtarea cheltuelilor închisorei pe următorii învățatori:

- Nicolae Secărea în vërstă de 27 de ani, necăsătorit, învățator în Petrifăleu;
- Irimia Roman, de 41 ani, căsătorit, învățator în Tălmăcel;
- Todor Orlea de 25 ani, necăsătorit, învăț. în Porcești;
- Pamfilie Bonda, de 24 ani, necăsătorit învăț. tot în Porcești, și
- Todor Necșa învățator în Sad.

Osindirea lor s'a făcut pentru o transgresiune, ce ar fi sêvrșit'o prin aceea, că în luna lui Maiu anul trecut, făcând împreună o excursiune cu scolarii, atât ei, cât și scolarii au purtat însemne tricolore naționale românești și la provocarea gendarmilor, de-a lepăda tricolorul ei nu s'au supus, decât numai după ce de mai multe ori au fost provocați.

E de însemnat, că și în cazul de față osindiții au fost cu toții până acum nepedepsiți. Învățatorul Todor Necșa, nepri-mind citațiunea la timp, a fost condamnat fară a fi fost la pertractare. A mai fost acusat și învățatorul Nicolae Istrate din Boița, dăr fiind că a trecut în România, nu s'a adus judecată față cu el.

O prigonire unică.

Profesorul dela scôla de fete din Sibiiu Dr. Span a fost pus și el sub acușare §-lui 174, fiindcă la societatea agricolă a recomandat vacile Pinzgan, ér gendarmii au fasonat, că a preamărit pe cei condamnați în procesul Memoradului!!!

Revista politică.

Guvernul unguresc în crîșă? Atât în culoarele camerei cât și în diferritele cluburi parlamentare se vorbesce de mai multe zile despre faptul, că actualul guvern ungar nu se mai pôte susține, și despre o eventuală disolvare a camerei deputaților. Miniștri aprôpe și de și țin consilii și diarele guvernamentale în continuu amenință opoșiția cu disolvarea camerei. În cercurile opoșiționale se vorbesce mai mult despre aceea, că ministrul de culte și instrucțiune publică, Iuliu Wlassics, în urma procederei sale în afacerea Pulszky, și-a făcut imposibilă rămânerea sa în cabinet. De altă parte se mai dice și aceea, că Banffy și-a slăbit forțe mult poziția prin dovada ce a dat'o despre necapabilitatea sa de a duce la sfârșit pertractările cu Austria, privitor la încheierea pactului. Ba diarul „Alkotmány“ întăresce faima, că ministrul-președinte Banffy, în urma stărilor nesuportabile în cari a ajuns cabinetul său, cu ocașiunea proximei sale călătorii la Viena va pune la dispoșiția monarhului portofoliile cabinetului ministerial. Nu se pôte sci cu siguranță intru cât sunt adevărate sêu nu aceste faime și așmări, în tot cazul însă una se pôte constata, că adevărat poziția cabinetului-Banffy s'a îngreunat forțe mult în timpul din urmă, prin atacurile vehemente ce le îndreptă opoșiția asupra lui.

Corupțiune. De când cu scandalele cele mari de mănăcatori și înșelăciuni în paguba vistieriei statului, descoperite în timpul din urmă, în dieta ungurescă nu se mai vorbesce decât de corupțiune. Mult mai mare svon decât afacerea mănăcatoriilor fișpanului Miklos face afacerea defraudărilor lui Carol Pulszky, directorul pînă-oteci (galerii de tablouri) din Budapesta. Pulszky a fost în sêptmăna acesta cercetat de medicii tribunalului în casa de nebuni, unde îl băgase familia sa, ca să scape de pedepsă. Medicii au aflat, că mințea lui nu e turburată, și pe baza acesta Pulszky a fosta ascultat de judele de instrucțiune, după ascultare a fost arestat și îndată și transportat în închisore, unde se află acuma în arest preventiv. Se sorie, că Pulszky vorbesce forțe lămurit, și că nu dă semne de nebuniă, el și-a ales și un apărător pe Dr. Desideriu Nagy.

Până acum s'a constatat, că din sumă de aprôpe 500,000 fl., (adeacă un milion de corône) bani, ce s'au dat pe mână acestui om ușuratic ca se cumpere tablouri de artă din Italia, Pulszky a mănăcat vreo 60,000 fl., ér despre chipurile, ce le-a cumpărat încă nu se scie ce preț au, numai atâta se scie, că cel mai mare chip, care

slăbiciunile lor, și decă acestea odată ne sunt cunoscute, apoi nu ne mai trebuie decât a fi ômeni cu inima la loc și cu ochii bunî în cap, spre a nimeri ținta. Decă Măriile Vostre sunteți vênători adevărați, apoi eu vă duc acolo, unde trebuie să esă vênatul înainte Măriilor Vostre!

— Așa dăr să stai pe lângă noi și să ne fi conducător.

— Pré bucuros! Gândesc, că Măriile Vostre veți fi mulțumiți, le răspune Românul vênător.

Vênatul încep. Vênătorii se împrăștiară care încătrău, după ce se înțeleseră, că la sfințit eră să se adune toți la locul de unde s'au fost despărțit. Înălții vênătorii avură noroc, căci o mulțime de vênat: epurî, vulpi, ș. a. le veniau în dreptul puscii și fură culcate la pământ, pe care apoi Corbu le-au adunat.

În momentul, când vênătorii, mulțumiți cu rezultatul gônei, voiau să se întôrcă spre locul de adunare, etă că se ivesc un porc mare sêlbatic, care veni grohotind spre vênătorii, însă vedându-i, se întôrse îndată și o luă la sântôsa. Vênătorii, nevoind a lăsa rara ocașiune de a

incorona ziua de astăzi cu pușcarea unui porc sêlbatic, se luară îndată după el, lăsând pe Corbu la vênatul pușcat. El urmăriră peste deluri și peste văi, și în drépta și stânga, și înfocați și iritați, cum erau, ei nu băgară de sémă de calea, pe care au luat'o, și că și sôrele a început a apune, până ce în fine le scăpă porcul din vedere.

Se întôrseră îndêrêt, dăr nu mai sciură în care direcțiune să o ia, ca să ajungă la locul de adunare.

Incepură a sufla în corn; în zadar, nici un răspuns nu se aude. Merseră cât merseră, până ce se făcuse noștea întunecată, fară de a puté eși din labirintul păduros! Vênătorii au rêtăcit!

În acele timpuri Românii, cercați și de hordele turcesci și de maroderii austriaci, se înarmaseră și se organizară în cete, după împrejurări, spre apărarea moșiilor lor; formaseră un fel de corp de resbel deosebit și se apărau după cum era lipsa: când de Turci, când de Germani, altădată de amêndouă armatele purtătoare de resbel.

Luptele lor erau îndreptate în deosebi contra bandelor de maroderi și vagabonđi,

cari părăsiau armata austriacă, anume spre a umbla după jaf; dăr mai cu sémă contra sêlbătécimeii turcesci, adusă de prin deserturile Asiei și Africeii, și cari, fanatici cum erau, nu respectau nici viéta, nici averea poporului; prindeau pe Români fară deosebire de secs și de etate, și îi vindeau ca sclavi în piețele orașelor turcesci. Una dintre aceste cete de Români, bine armată și bine organizată, era aceea sub comanda lui Petru Vancea, — om de o statură uriașă, cu puteri erculane. El insufla respect și încredere în Români, dăr era tot-odată și spaima vagabonđilor și maroderilor turci și creștinî.

Din răsbunare pentru sôrtea vitregă, ce urmăria pe Români, el jurase împreună cu voinicii săi, să-și răsbune asupra tuturor apăsătorilor și prădătorilor moșiilor lor, — și făcea minunî de vitejii cu voinicii săi. Retrași pe înălțimea munților păduroși, stăteau la pândă ca vulturii acelor munți, privind de acolo spre văile și căile de unde veneau prădătorii țerii lor; apoi câte-odată aruncându-se fară veste asupra contrarilor, îi suprindeau și duceau spaimă și môrte în mijlocul lor.

Lângă Vancea trăia și se distingea atât prin curajul ei, cât și prin ura neastemperată contra dușmanilor neamului român, soția lui, Margarita, carea lua și ea parte activă la tôte luptele bărbatului său. Ea adese-ori își lua singură o parte din ceata soțului, pleca din tabără și se ducea de făcea excursiuni pe socôta ei. Era văd și amar de acei vagabonđi, maroderi și Turci, cari cădeau în mânilor ei.

— Pentru fiă-care viéta de Români ucis: dece vieti de dușmani, — acesta era tot-déuna judecata, ce-o făcea ea când ju-deca pe prigonierii căduți în mânilor ei.

De aceea nici nu era mirare, că Vancea și soția lui erau urmăriti atât de turcii Austriacilor, cât și din acea a Turcilor promițându-se sume mari acelora, cari i-ar aduce vii sêu môrți în mânilor lor.

Tabăra lui Vancea era aședată pe poiană bine ascunsă și încungurată de pădure străbună; anevoiă ajungea piciorul omenesc acolo, de nu cum-va nu rêtăcea sêu era silit prin împrejurări de acele, cari l'au îndemnat și pe Vancea cu ceata sa a-și căuta scăparea acolo.

Intr'o sără Vancea ședea lângă fo-

a costat vre-o 65,000 fl. și a fost cumpărat de Pulszky dela licitația galeriei „Scarpa“ prin mijlocirea unei așa duse contese franceze, nu e mai mult vrednic decât cel mult 12 mii florini. Cunosătorii de artă ca profesorul Bode din Berlin spun, că acel tablou nu e lucrat de vestitul Rafael, ci de un școlar al lui Rombó, și că în multe locuri a fost îndreptat de alt pictor, deorece cu timpul s'au tocit colorile. Mai departe s'a constatat, că multe obiecte de artă au fost cumpărate de Pulszky, dér n'au fost plătite, și éráși s'a dovedit, că frumoasa galerie de tablouri din Budapesta, pe care o cumpărase statul dela familia Eszterházi, este în cea mai mare necredință, că nu există până ađi nici măcar un catalog despre tablourile, ce se află acolo, și este bănuială, că Pulszky a instrăinat tablourile din galerie. El avea un salariu de vre-o 2500 fl. și trăia ca un prinț; în Italia își închiria câte un etagiu întreg în otelurile cele mai scumpe.

Opoziția a atacat guvernul aspru din cauza scandalului Pulszky. Conte Apponyi a cerut să fie cercetat tot lucrul de o comisiune parlamentară, mai ales fiind-că s'a dovedit, că acea sumă colosală s'a dat lui Pulszky în 1894 și 1895 în diferite rânduri de către trei miniștri de culte sub cabinetul Wekerle și Banffy, fără ca dieta să fi votat această sumă pentru acel scop al cumpărării de tablouri. Fostii miniștri Wekerle și Csaky s'au apărut cât au putut, dicând, că au voit să cumpere acele tablouri ca să se potă deschide un muzeu pe timpul milenului, asemenea și Dr. Wlassics, dér totuși n'au putut tăgădui, că au lucrat de capul lor fără soirea dietei.

Eri s'a încheiat discuția. Nu scim încă deoă s'a votat eri seu nu asupra propunerii lui Apponyi. Dér ceea ce s'a vorbit în decursul dezbaterii, pune destrăbălarea și corupțiunea ce domnesc sub stăpânirea ungarăscă, în lumina adevărată.

Intemplantările din Bulgaria. Prințul Ferdinand al Bulgariei a declarat în manifestul său către poporul bulgar, despre care manifest am fost amintit în numărul din Dumineca trecută, că fixesă sərbarea botezului fiului său Boris pe ziua de 2 v. c. El piin faptul acesta și-a atras asupra-și mânia Iapei, care probabil îl va și escomunica; de altă parte însă prin trecerea fiului său la ortodoxiă și-a câștigat prietinia Rusiei. S'a împlinit apoi și acel lucru mult dorit de prințul bulgar, că Sultanul a declarat a-l recunoște de domnitor al Bulgariei și l'a recomandat spre recunoșcere și celorlalte mari puteri.

Scirile, pe cari le primiram până acum despre cele ce se întimplă în Sofia, anunță, că în 11 c. a sosit acolo *Exarchul* bulgar din Constantinopol, care va îndeplini botezul,

și că a fost primit cu mare pompă. Asemenea au sosit în 12 c. reprezentanții Sultanului: *Muzafar Pașa* și *Kostaki Karatheodory Pașa*, cest din urmă investit cu demnitatea unui ambasador estra-ordinar turcesc pe lângă persoana prințului. În fine alaltăeri a sosit în Sofia și reprezentantul Țarului Rusiei, generalul *Golenitscheff-Kutusoff*, care a fost primit la gară de însuși principele Ferdinand însoțit de toate corporațiunile oficiose și în prezența unui public foarte numeros.

Dintre ambasadorii străini din Constantinopol, ambasadorul austriac br. *Calice* a fost cel dintăiu, care a comunicat Porții recunoșcerea prințului Ferdinand din partea guvernului său. După el a urmat ambasadorul italian.

Cum își cunosc Moții omenii.

Dilele acestora a apărut în București o broșură scrisă de Ion Slavici sub titlul „*Tribuna și tribuniștii*“. Vom spune pe scurt, că această broșură e scrisă cu scop de-a face reclam companiei de certe și de zizanii Slavici-Brote. Slavici își bate joc de Dr. Rapu și de luptătorii de față și din trecut ai cauzei ardelenesci și pledază pentru o împăcaciune cu Br. Banffy pe baza revizurii legii electorale.

Broșura această a făcut pretutindenea cea mai rea impresiune asupra omenilor cunosători și cugetători. Ceea ce însă i-a pus mai mult în umire este o adresă a Moților publicată ca reclam în numita broșură. În această adresă Moții se închină acelui Slavici, care i-a batjocurit în cartea lui nemțescă, ce a scris-o pentru plată, (Die Rumänen der öst. ung. Monarchie) cu deosebire pe Buciumani și Otensibani; ei declară de „prieteni slavici“ al Moților pe acel Slavici, care la 1885, când era director la „*Tribuna*“, a scris despre Horia și Cloșca: „*Horia și Cloșca* au fost franți în răta valului, dreptatea s'a făcut; omenirea și-a primit satisfacțiunea“.

Și în adresa sunt subscriși și urmași din neamul lui Cloșca!

Și pentru-ce fapte s'a dat acea adresă? Pentru un nimeric articol scris în „*Voința Națională*“ la 1893 în oestuneea Scărișorenilor și vai de acest articol!

Ei bine, Alexandru Orobescu a scris carte de valoare „*Moții și Curcanii*“.

Iosif Sterea Șuluțiu în o „*Laorimă fierbinte*“ i-a ridicat pe Moții în al șeptelea ceru.

Nicolae Densușianu a scris „*Revoluțiunea lui Horia*“ într'un mod admirabil, tot pentru Mo. i.

Teofil Frâncu cu Candrea au scris două volume mari tot pentru Moții ș. a. și a. și toți aceștia n'au fost învredniciți să primescă dela Moții măcar o simplă vorbă de mulțumire.

în tabăra sa, și privind la o căpriora, care se întorcea pe frigare, aștepta să sosescă soția, ce cu vre-o 30 de omeni armați deja de dimineță plecase să audă cum stau trebile în vale. Ședea și vorbea cu ortacii săi despre cele întimplate, despre luptele lor cu Turcii și cu maroderii, și despre luptele între Austriaci și Turci.

Vorbind și aruncându-și din când în când ochii peste poiana și în întunecimea codrului, după cum obiceiua să facă pentru siguranță, vedu de-odată o strălucire ca de o stea, vârsându-și razele sale până la densul. La început credea, că va fi vre-o petă scilpicioasă, dér după ce privi mai înapoi în urmă, vedu, că lucrul acela scilpicios nu stă pe loc, ci se mișcă încoco și încolo. Curios să vadă, ce e, se apropiă de acel loc, când de-odată se auzi o vorbă în limba nemțescă:

— Bună seara domnule!

— Mulțămim! Dér cine sunteți d-vostre? întrebă Vancea, care se afla față în față cu două persoane îmbrăcate în haine elegante, având pe piepturile lor mai multe orduri și medalii strălucitoare.

— Eu sunt marele duce de Toscana,

și acesta este fratele meu, marele duce de Lotaringia! Ađi dimineță am plecat din tabăra imperială dela Slatina la vânat, am rătăcit, și după un mers de mai multe ore pline de greutateți nespuse, vedând din depărtare focul acesta, am luat direcțiunea spre el, nădăjduind, că vom da de omeni, cari ne-ar aduce éráși înderēt în tabăra, de unde am plecat. — Dér cine ești d-ta, și cine sunt omenii aceia, cari șed împrejurul focului?

— Eu sunt Petru Vancea, ér omenii aceia sunt tovarășii mei la bine și la rău.

— Ah! D-ta ești Vancea, renumitul rășboinic! Am auzit despre d-ta și sciu, că ești urmărit din partea tribunalului militar. Ei! Etă acum am căzut noi în mâinile d-tale. Spune-ne condițiunile, cu cari ne-ai îndrepta éráși înderēt, ori d-ora vei voi să faci altceva cu noi?

— Nu, Măria Ta! Vedându-vă în nenorocire și mai slabi ca noi, etă ne închinăm înaintea Mărilor Vostre și vă rugăm a dispune de noi și de viața noastră! Eu mă simt fericit de-a vedea pe Măriile Vostre în tabăra mea. Vă invit să vă apropiați și să vă așezați în mijlocul nostru, garan-

tându-vă siguranța înaltelor persoane cu capul și cu viața mea!

— Ai dreptate! Suntem prea obosiți și flămânți, căci afară de dejunul de ađi dimineță, încă n'am gustat nimica.

— Cu atât mai cu poftă veți gusta o bucățică din căpriora de pe frigare, ce îndată va fi gata.

Apropiindu-se vânătorii de foc, omenii dimprejurul focului se sculară îndată și, vedând persoanele distinse, însoțite de comandantul lor, cu pălăria în mână se retraseră la o parte.

Vânătorii, mai mult curioși, decât îngrijați, aruncară o privire asupra situațiunei întregi, apoi se așezară pe nisca scaune mică lângă foc.

— Aici viețuesci d-ta d-le Vancea? întrebă marele duce de Lotaringia. Ce plăcută e viața această! Ești regele munților, căci d-șu, greu ar fi a străbate până aici. Trebuie să fii tare plăcut a trăi aici?

— În timpuri de pace, da, Măria Ta; căci atunci răsunau acești munți și codri vechi de doinele și chioțele păstorilor noștri; însă astăzi, când vetrele noastre stau derimatați părăsite, ér noi — siliți de ne-

scădură și în preț, și degenerară în lipsa pășunilor; cu timpul crescură și dăile.

Acum d-ora nu au nici ei, nici vitele lor ce mânca, căci pământurile nu produc atâta, cât le trebuiesc lor și vitelor lor într'un an; una pentru-că nu sciu lucra pământurile, ba nici nu au cu ce le lucra acum, fiind foarte săraci, — alta, căci în urma ocupațiunii lor din'ainte s'au făcut cam greoi la lucru.

Acăsta s-ora o au și cei de pe marginile Crișului repede.

Ce privește starea Bihoreanului dela Tinca spre apus, spre apus-medă-nopțe și spre medă-nopțe până la Oradea mare, deși pământurile sunt mai bune, starea Bihorenilor însă nu este mai bună, una căci și aceștia s'au ocupat cu prăsit de vite, în urma cărei ocupațiunii s'au dedat cu un traiu mai ușor, ér de altă parte streinii încă i-au coplesit, dela cari nimic bun n'au învățat.

Cine a cunoscut Bihorul înainte cu 20 de ani și-l vede astăzi, îi vine să deplângă starea lui scăpată, ca profetul Ieremia asupra ruinelor Ierusalimului. În întunec se luptă cu sărăcia, dér cu neisbânda pescelui ajuns la uscat, căci mântuire nu află.

În mijlocul acestei prăpăstii singur școlă ne potă mântui, ba acum la început nici ea numai singură nu este de ajuns. Nouă ne trebuie astăzi și școlă, dér și pâne: școlă pentru a cresce o generațiune luminată și harnică de-a trăi în lume, ér pâne pentru ca să ne putem susține viața până vom isbuti să ne creăm un viitor mai bun.

Și toate acestea, după părerea mea nu le putem aștepta, decât deocamdată dela:

1) O reuniune de agricultură,

2) O reuniune de consum și

3) O Casă de păstrare.

Reuniunea de agricultură trebuie să îmbrățișeze toți ramii de economiă, anume: economia rațională a câmpului, prăsitul de vite în mod rațional, prăsierea viilor, unde e acomodată, grădinaritul, pomăritul, stupăritul și mătăsăritul, cu atât mai vârtos, fiind-că în Bihor toți acești ramii de economiă se pot aplica și conduce în modul cel mai norocos. Apoi arangiarea de esposițiunii din toți ramii de economiă ar stărni dorul la lucru și ambițiunea de a avé așa ceva; munca în mod rațional i-ar îmbunătăți starea, așa că în scurtă vreme și cel mai slab sat ar puté avé și susținé învățator vrednic. Dér atunci nici el nu-și va subtrage fiul său dela școlă, ca să-l pună lângă o vacă.

ajunsurile resbelului, care bântue țerișora noastră, — ne aflăm aici, ca nisce omeni fără căpătăiu; când armata imperială și cea turcescă de-o potrivă ne despode și făc: astăzi, Măria Ta, nu vei vedé decât fețe triste și posomorite, bărbați desperați și hotărâți, a-și răsbuna pentru trista s-ora ce-i apasă ne'ncetat.

— Acăsta am înțeles-o și noi; și de aceea a dus numele d-tale spaima între toți, cari îl aud! Se vorbesce, că d-ta prinți și spânduri soldați ai Maiestății Sale împăratului. Nu e mirare, decât tribunalul imperial se silesc de ori ce preț a delătura un pericol atât de mare, punând un preț însemnat pe capul d-tale.

— Fii cu iertare, Măria Ta; dér eu cred, că între armata regulată și activă împărătescă și între bandele de maroderi și de vagabonți, cari o urmăz și ocolesc, cari se deprind numai și numai cu foc, cu jaf și cu omoruri; eu cred, că între aceștia este o mare deosebire! Acăsta fiind așa, ar fi un lucru de răș a crede, că eu cu o mână de omeni să mă opun și să mă lupt contra trupelor regulate; ér pe de altă parte nu pot crede, că Maiestatea Sa ar socoti ca

Reuniunea de agricultură, e drept, ni-ar aduce mare folos, însă lipsind Reuniunea de consum, folosul ar trece în punga străinului; așa-dără înființând și având una, trebuie să avem și pe cealaltă. Ba reuniunea de consum așa trebuie întocmită, ca și în cel mai neînsemnat sat locuit de Români să-i ajungă capătul, de-orece Reuniunea de consum ar trebui să fie sentinela Reuniunii de agricultură, care în tot timpul și locul să fie în curat și în conștiința vieții și activității poporului nostru.

Coroana creației Dumneșcesci e omul, er coroana acestor două instituțiuni ar fi o casă de păstrare, cât de mică la început.

Garanția reușirii și trăinicieii celor două Reuniuni ar fi ea; ea ar fi scutul și mântuirea poporului de lipitori străine, er opera întrăgă ar fi risipirea întunerecului, alungarea lenei și stărpirea sărăciei din mijlocul poporului nostru.

Acastă operă lipsesce nu numai Bihorului, ci lipsesce tuturor comitatelor locuite de Români, cari nu cu mult stau înaintea Bihorului, măcară au pământuri întinse și roditoare. Aradul, Carașul, Timișul, Torontalul, Cianadul, Bichișul și mai ușor ar pute face lucruri mari și neperitote, însă nouă ne mai place a umbla după potcove de cai morți, decât după binele nostru și al poporului.

Sunt de firmă credință, că decă inteligența noastră nu va fi nepăsătoare față de sorțea poporului, decă ar voi să înțelgă odată, că sorțea ei e strins legată de sorțea poporului, pe care ține că-l conduce, n'ar mai sta nici un moment pe gânduri, ci s'ar arunca în luptă pentru a da viață acestei opere; decă ar dărma păretele despărțitor dintre domn, preot, învățator, industriaș și țeran, decă ar nimici păretele de vrajbă al confesionalismului, și decă ar mai fi și numai puțin zel, atunci în scurtă vreme am avé o fortărăță, pe care dușmanul în veci n'ar avé armă de a-o cucerii.

Petra grăitoare 1896.

Esilatul Bihorului.

Supărările „compatrioților” noștri maghiari.

Se scie prea bine, că dintre toate cestiunile, de cari se simt înghimpați „compatrioții” noștri maghiari, cestiunea scolare naționalităților nemaghiare din Ungaria este aceea, care îi înghimpă și îi supără mai mult. Să fiă după dănsii, și să potă, ei ar închide fără cruțare toate scolarele ne-

maghiare din Ungaria. Intențiunile lor și-le tradăză „compatrioții” noștri mai ales cu ocaziunea desbaterilor din cameră, privitor la bugetul ministerului de culte, unde, după cum am vădut și țilele din urmă, în tot momentul se face amintire despre scolarele naționaliste, fiind aceste timbrate ca cuiburi de agitare daco-românistă și panslavistă.

De aci urmază, că și în presa maghiară se discută foarte mult asupra scolarelor naționaliste și mai ales asupra scolarelor românești. Etă aci mai la vale reproducem două sciri din două foi maghiare, cari se ocupă cu cestiuni scolare de ale noastre, și lăsam în sarcina fiă-cărui cetitor să-și facă la ele comentarele sale.

Sub titlul: „Stări scolastice triste” diarul „Magyar Hirlap” scrie următoarele: În comuna Groși din vecinătatea Lipovei — cum ne anunță corespondentul nostru — domnesc raporturi scolare foarte curioase. Deja de ani școlă nu are învățator regulat, și de present instrucțiunea și creșterea copiilor este încredințată unui țeran valah opincar, care se înțelege se ocupă cu lucruri cu totul tot de altă natură. El de mirat, că episcopul Meșian suferă această stare, dăr e și mai mult de mirat, că inspectorul scolar nu aprehendază întru nimica contra acestei stări.

Diarul „Magyarország”, scrie sub titlul „Valachii și școlă maghiară” următoarele: De când în comuna Berzova din com. Aradului există școlă maghiară, de atunci poporul valah își trimite copiii în școlă maghiară, așa încât din școlă care s'a împlut până la îndesială, au trebuit să fiă respinși acei cari s'au înscințat mai târziu. Faptul acesta îi dore foarte mult pe bărbații conducători ai Daco-românilor de acolo, al căror cap mai înverșunat este preotul gr. or. Iosif Clombeșiu, care pune totul în mișcare pentru de-a reține pe popor, ca acesta să-și dea copiii în școlă maghiară. Dăr e zadarnică mânia sa, căci s'a întâmplat spre scandalisarea popii și acel cas, că însuși învățatorul școlii populare române, Vaszelian Popovics și-a dat doi copii ai săi în școlă maghiară(!). Lucrul acesta întru atăta a supărat pe popa, încât și-a scos pe cele două fetițe ale sale din școlă lui Popovics și le a dus într'o școlă daco-română din alta comună. Ori care om cu minte va înțelege, că acela, care în Ungaria scie vorbi ungurește, ajunge mai departe decât acela, care nu scie ungurește.

SCIRILE ȚILEI.

— 3 (15) Februarie.

Academia română. Eri în 2 c. Academia Română a ținut ședință publică. S'au făcut următoarele lecturi: D. B. P. Hașdeu: „Călătoria lui Priscus la curtea lui Atila”;

D-l D. C. Ollănescu; „O nouă pagină din istoria teatrului român”; D-l Gr. G. Tocilescu; „Cartea de hotărnicie a orașului Callatis, și câte-va decrete de proxenie ale cetățitorilor Tomi și Istropolis”.

— o —

Cel mai scump vin. Șeful casei Rothschild din Frankfurt, baronul Willy de Rothschild s'a îmbolnăvit țilele trecute de influență. Doctorul i-a prescriș să bea un vin tare și vechi din Ungaria, de care se scie că are un om privat din Frakfurt. Rothschild se îndreptă cătră acesta cu rugarea să-i vândă câte-va sticle de vin de Tokaj. Privatierul îi trimise cinci sticle, respinse însă de-a primi vr'o plată. Atunci bar. Rothschild lăsă se se dăruescă sărăciilor din Frankfurt pentru fiă-care sticlă de Tokaj câte o miu de marce. Se scie că vinul de Tokaj este unul dintre cele mai vestite și bune vinuri din lume, de aceea el este și foarte scump, mai ales de când nu se mai produce, din causă că filoxera a nimicit toate viile din Tokaj. Cu toate acestea până acum încă nimeni n'a plătit acest vin așa de scump, ca br. Rothschild.

— o —

Intre Bulgaria și România. Cetim în „Ziua”: O nouă convorbire telefonică a fost ieri după amădi între direcțiunile generale ale poștelor și telegrafelor bulgare și române. S'a exprimat dorința de a-se mai stringe mai mult relațiunile între cele două state vecine. D-l Stoianovitz, directorul general al poștelor buglare, a dis că are de gând a veni la Bucureșci după boțezul prințului Boris, spre a începe tratările pentru stabilirea unui fir direct între Bucureșci și Ruseiuk, care să fiă legat cu cel dintre Ruseiuk-Sofia prin Plevna. Decă tratările vor reuși se va aduce o mare înlesnire comunicațiunilor telegrafice și telefonice, precum și relațiunilor comerciale și de prietenie dintre cele două state vecine.

— o —

Serata oficerilor. Corpul oficerilor dela armata comună și dela honvedime din garnisuna-Brașov va aranja Vineri, în 27 c. o serată în sala de concerte, la mese întinse. Cu această ocaziune între alte piese musicale și producțiuni comice se va cânta și introducerea din opera „Trompeter von Säckingen”. Invitări speciale nu se trimit, ci rămân în valoare invitațiile trimise la petrecerile oficiereșci de mai înainte. Bilete de galeriă se pot căpeta dela membri comitetului arangiator. Începutul precis la 8 ore sara; în decursul reprezentațiilor ușile salei vor fi închise.

— o —

Nun medic român. Ni-se scrie: „Simptiul și vrednicul tiner universitar, d-l Ioan Rednic din Dragomiresci (Marmatia), după ce a trecut cu strălucit succes toate rigoroșele, — Sâmbătă în 15 l. c. va fi promovat la gradul de Doctor în științele medicale universale”. — Felicităm pe tinerul Doctor român!

Prânz diplomatic. Un mare prânz diplomatic a avut loc Joi în Bucureșci la hotelul Legațiunii imperiale a Rusiei, în onorea d-lui președinte al consiliului, ministru al afacerilor străine, și a d-nei Zoe Sturdza. Printre comeseșii Exo. Sale d-lui de Fonton erau E. E. L. L. contele de Leyden, ministrul Germaniei; contele d'Aubigny, ministrul Francei; baronul d'Aehrenthal, ministrul Austro-Ungariei; d-l ministru al lucrărilor publice și d-na Iosefina Stoicescu; principele Gortschacof; contele și contesa de Thurn; d-l Dr. I. Kalinderu, administratorul domeniului coronei, d-l Al. Beldiman, ministrul român la Berlin, d-l Dim. I. Ghica, șnoretar general al ministeriului afacerilor străine; Rustem-bey, prim secretar al Legațiunii Turciei, etc.

— o —

Piese de 10 cr. Mulți au început a nu mai primi piesele vechi de 10 cr. (pitulele). Observăm însă că banii aceștia ies din circulația țiln'că numai cu sfârșitul anului 1896. După terminul acesta încă se vor primi de cătră toate percepțoratele reșecș până la sfârșitul anului 1896.

— o —

Fiul d-lui Sturdza. Foile de dincolo spun, că fiul ministriului-președinte român, d-l locotenent Alexandru D. Sturdza primind un concediu de câte-va săptămâni, a sosit în Bucureșci. D-l Locotenent își continuă studiile sale militare în Germania și în momentul de față face parte din batalionul de geniu din Berlin.

— o —

Frecuența la universitatea din Cernăuți. În semestrul de ermă al acestui an, universitatea din Cernăuți a fost frecventată de 376 auditori și anume: Teologi: 54 ordinari și 2 estra-ordinari. Iuriști: 247 ordinari și 26 estra-ordinari. Filosofi: 26 ordinari și 11 estra-ordinari și 11 farmaceuti. După naționalitate: 184 Germani (între cari 145 Jidani), 1 Maghiar, 107 Români, 33 Ruteni, 44 Poloni, 6 Sârbi și 2 Armeni. După confesiune 123 ort. or., 2 arm. or., 70 rom. cat., 22 gr. cat., 6 erm. cat., 7 evang. și 145 mosaici.

— o —

Un tată, care-și scapă fata și se înecă el. Cetim în „Românul”. Locuitorul Radu Mateiu, din comuna Speteni, județul Ialomița în România, se întorcea în țina de 25 Ianuarie n. dela Urziceni, unde fusese să târguescă de nuntă, însoțit de femeea, de fiica sa și de tinerul Stan Lazăr, pe care trebuia să-l facă ginere. Pe la orele șese sara, au ajuns la riul Ialomița și au voit să trecă pe gheață; fata a mers înaintea celor doi bărbați. Dăr pe la un loc gheața s'a rupt sub dănsa și fata a cădut în apă. Atunci tatăl, auzind țipetele fetei, a sărit după dănsa, a prins'o înainte de-a o răpi curentul și a ajutat'o să iasă pe gheață scăpând numai cu nisce neînsemnate tăieturi făcute de gheață pe corp. Când însă,

pe soldații săi acele cete de maroderi și de vagabonți, îmbrăcate în haine militare, cari prin cruzimele lor neomenesci înjosesc numele armatei împărătesci și ațită pe ai noștri! Mie imi este prea bine cunoscut, că legile militare pedepsesc jaful și mărtoștea: durere, că aplicarea legii e mai grea, decât facerea ei. De aceea noi, poporul moșnean din Bănat, ne-am strins rëndurile pentru nimicirea lor; o facem nu numai în interesul nostru, cum spusei, ci și în al armatei împărătesci! Și în semn de recunoștință și de mulțumire, tribunalul militar al Maiestății Sale ne urmăresce, ba în cas de ne deprinde, ne spăndură, și pentru ce? Pentru-că cutezăm a ne apăra singuri moștile noastre, din lipsa sprijinului și ajutorului armatei împărătesci, a cărei sfântă datorință ar fi, a ne scuti viața și averea noastră!

— Ai dreptate, Vancea! îi răspunse ducele de Lotaringia; îți mărturisesc, că acumă pricep și eu pozițiunea grozavă a poporului român față cu armatele bătașe de pe teritoriul Bănatului. Îți promit însă, că întorcându-ne sănătoși în tabără, voi lucra împreună cu fratele meu, pentru ier-

tarea tuturor acelora, cari ca D-ta au fost siliți a apuca armele spre un scop atât de drept și de nobil, spre apărrarea familiei și a vieții sale!... Sper, că vei fi mulțamit cu noi; etă parola!

— Măria Ta, lasă-mă să sărut mâna acăsta! exclamă Vancea ingenunchind. Apoi îndreptându-se spre confrății săi, cari priveau cu curiositate la cele ce se petreceau lângă foc, dăr fără a pricepe ceva din cuvintele lor rostite în limba nemțescă, le duse:

— Auziți, fraților! Avem în mijlocul nostru doi oșpeți de neam împărătesc, cari mergând, ca în povestile noastre, la vânat, au rătăcit și astfel au dat de noi și și-au încredințat viața în mâinile noastre! După destăinuirile primite acum dela mine, Măriile Lor s'au convins despre grelele împrejurări, ce ne-au silit să părăsim vetrele noastre și să purtăm un rebel pe viață și mörte; recunosc îndreptățirea luptelor noastre pentru esistență și promit, că vor stăruii, ca caracterul luptelor noastre de părăsire să se recunoscă din partea armatei împărătesci ca just și drept: ei vor face să se stărgă proscripțiunea decretată din par-

tea tribunalului împărătesc asupra noastră!... Să me înțelegeți bine, ce va să dăcă acăsta! Va să dăcă adevă, că noi vom avé a lupta și d'aci înainte contra tâlharilor îmbrăcați în haine împărătesci, însă aceștia nu o să mai fiă priviți și scutiți ca ostași împărătesci, dăr nici noi mai mult amenințați cu spăndurătorea, ci ni-se va recunoscă dreptul de a-i urmări și nimici chiar în interesul bine înțeles al armatei și al nostru!.. Va să dăcă, d'aci înainte armata împărătescă nu ne va fi un dușman, care ne combate, ci un aliat și un sprijinitor, care ne va sta întru ajutor în apărrarea familiei și averei noastre!

Vă provoc, fratilor, să punem jurământ în mâinile Măriilor Lor, cum-că și noi din parte-ne vom fi pururea supuși credincioși ai Maiestății Sale împărătesci; tot-dăuna gață a ne jertfi viața și averea pentru susținerea glorioșului Tron al casei habsburgice, cât și pentru esistența noastră națională românească!... Să jurăm!

— Jurăm! Jurăm! răspunseră voinicii săi, grupându-se împrejurul înalților principii.

— Să trăiți, Măriile Vostre!... Ați au-

dit jurământul voinicilor mei? În credință pe Român nu-l întrece nimeni în lume! Acumă să mâncăm ceva și să plecăm.

— Da, da, să mâncăm ceva, căci noi suntem flămânți; și răspunse marele duce de Toscana suridând.

Se așternu în pripă masa, la care se aședșă amândoi înalții oșpeți, apoi se desfătară la o bucată de căprioră, gustând din când în când și câte-un pahar cu vin de Moldova. Căpitanul Vancea servia la masă. După ce fuseră gata, Vancea se retrase, ca să mănânce și el ceva.

Se auziră de-odată trei pușcături din depărtare. Din tabăra lui Vancea răspund alte trei.

— Mulțamită Domnului! Eram îngrijat, că i-se va fi întemplat ceva!

— Ce va să dăcă aceste pușcături? întrebă marele duce de Toscana.

— E semnul, că se apropiă soția mea cu o parte din ceta noastră și întrebă, decă aerul e curat la noi; decă e curat, noi să răspundem tot cu atâtea pușcături.

— Unde a fost soția d-tale?

— A plecat în vale, să vadă cum stau trebile pe acolo.

nenorocitul părinte a voit să iasă și el afară, ghiata s'a rupt mai rău, și, neputând lupta în contra curentului, a fost luat de curent sub ghiată, înainte de a putea cehalți să-i dea vre-un ajutor, și astfel a căzut victimă devotamentului său părintesc.

— o —

Mărtea unui compositor musical.

Ambroise Thomas, unul dintre cei mai renumiți compozitori franceși a murit alături în Paris. Mai cunoscute și apreciate sunt operele lui „Mignon” și „Hamlet”.

— o —

Cununii. Din Focșani ni-se anunță cununia d-lui Andreiu Coleșiu cu d-ra Maria T. Boiu. — Dorim fericirii tinerei părech!

— o —

Prelegere despre anghină. Miercuri a fost la Institutul de Bacteriologie în București a treia conferință științifică. A vorbit d-l Dr. Babeș despre *Difterie* sau anghină. Invățatul doctor, după ce a explicat natura și grozăvia acestei teribile boli, care ne seceră copii, a spus tratamentul numit *serotherapie*, al Doctorilor Roux și Behring, care a dat rezultate așa de minunate până acum.

— o —

Rectificare. În N-rul 25 al „Gaz. Trans.” în articolul de fond: „*Politica noastră*”, colona 1. șirol al 10-lea în loc de: „Țarul Alexandru III. al Rusiei” se scrie: „Țarul Nicolae II. al Rusiei”, asemenea și la colona 2 rândul a 4-lea de sus.

Viriliștii români din comitatul Albei de jos.

În comitatul Albei de jos, după cum aflăm din lista oficială a viriliștilor pe an. 1896, sunt cu totul 190 viriliști. Locul întâiu între aceștia îl ocupă episcopul romano-catholic din Alba-Iulia, Francisc Lönhardt, care plătesce o dare de 8569 fl. 85 cr. Cel din urmă virilist din comitat plătesce dare 147 fl. 45 cr.

Viriliști români sunt în acest comitat 26. Cel dintâiu între viriliștii români este Escelența Sa Metropolitană din Blăși, Dr. Victor Mihalyi, care plătesce dare 2749 fl. 5 cr. și este al 5-lea între viriliștii din comitat. Lista întregă a viriliștilor români, așa cum sunt înșirați în lista oficială, este acesta:

Dr. Victor Mihalyi, Metropolitan în Blăși; Ioan M. Moldovan, canonic în Blăși; Ioan Cirlea, proprietar în Alba-Iulia; Lud. Moldovan, farmacist în Roșia; Ión Rusan, proprietar în Micentea; Dr. Augustin Dumitrescu, medic în Budapesta; Victor Barit, notar în Bucuș, primar în Filip, adv. în Abrud; Mihail Cirlea, avocat în Alba-Iulia; Petru Paul, proprietar în Zlatna; George Bocăuțiu, comerciant în

Roșia, George Vișia, proprietar în Zlatna; Constantin Colbasi, proprietar în Spring; George Ivașcu, comerciant în Abrud; Dr. Alexandru Pop, medic în Blăși; Iosif Cornea, proprietar de mine în Roșia; Francisc Butean, preot în Bărbant; Iosif Muntean, proprietar în Bărbant; Nicolae Barbu, advocat în Alba-Iulia; Basiliu Turcu, proprietar în Blăși; Ioan Coșeriu, advocat în Alba-Iulia; Petru Fizeșan, proprietar de mine în Abrud; Ștefan Pop, protop. în Mihalt; Iosif Crișian, advocat în Abrud; Simeon Toderic, proprietar în Cricău.

În asemănare cu lista din 1893, numărul viriliștilor români a crescut cu vre-o trei, fiind atunci între 193 viriliști din comitat numai 23 Români, er acum între 190 sunt 26 Români. Relativ însă mai bine sunt reprezentați *Jidani*, cari au ajuns să aibă până acum vre-o 50 de viriliști, deși între locuitorii din comitat ei sunt cei mai puțin. Ce privesc pe Români, cari în acel comitat formează majoritatea populației, numărul viriliștilor lor este foarte mic. De-altmintearea față de Români nici listele viriliștilor nu sunt făcute după dreptate, după cum foarte bine se arată acesta și într-o corespondență ce ni-se trimite din Alba-Iulia și pe care o vom publica altă-dată:

Dare de sémă și mulțămîntă publică.

Societatea Sodalilor români din Brașov își implinesce plăcuta datoriă, de-a exprima și pe această cale profunda sa mulțămîntă și recunoștință On. Public român din loc și împrejurime, care și de astă-dată n'a dat tot sprijinul posibil la frumoasa reușită morală și materială a Producției arangiate în zilele de Crăciun, 25 Decembrie v. 1895.

În deosebi mulțumim pentru suprasolviri maritimose D-lor: I. Bran de Lemeni cu fl. 2; Mih. A. Popovici 1 fl. 20 cr. Mih. G. Stănescu 1 fl.; P. Nemeș 1 fl.; G. Zernovén 60 cr.; N. Senius 40 cr.; I. Lupu 40 cr. Venitul curat al producției a fost 88 fl. 80 cr.

Brașov, 25 Ianuarie v. 1896.

A. Vlaicu,
președinte.V. Meșota,
cassar.**HIGIENA****Sfaturi pentru cei ce pórta ochielari.**

Sunt mulți ómeni, cari au neapărata lipsă de ochielari pentru-ca s'ar pórta vedea în apropiere sau în depărtare. Dacă omul odată e silit să pórta ochielari, trebuie să se facă regulă ca într-un cat să pórta sticle mai puțin tari, căci dealt-cum vederea se slăbește și în scurt timp

omul e silit să pórta sticle și mai tari.

Când cine-va se folosește de ochielari, trebuie să-și țină cât se pórte mai apropiată de ochi și să-și așeze așa, încât sticlele să fiă perpendiculare pe osia luminei ochilor; se nu se pórta ochielarii prea depărtată de ochi și se nu se lase să alunece pe nas, deore-ce sticlele atunci nu mai sunt paralele cu lumina (irisul) ochiului și prin aceea schimbă modul de refracțiune a luminei și țăria ochilor. Dér cu tóte aceste se nu se pună prea aproape ochielarii de ochi, pentru-ca pleópele atunci în continu se frecă de sticle.

Ochielarii au lipsă de óre care grige, pentru-ca sticlele lor să fiă tot-déuna destul de curate. Căldura, praful și altele întunecă pe nesimțite transparența sticlelor; de aceea ele trebuie șterse din când în când și trebuie păstrate tot-déuna curate.

Mai bine este, ca omul să se folosească de o lampă decât de o luminare, pentru-ca o luminare prea slabă obosesc vederea, din cauză, că ochii trebuie să se siléscă a deosebi lucrurile, cari nu sunt luminate destul de bine. Când cetiți, sau când lucrați séra la lumină, e bine ca lampa să aibă un glob de sticlă nestravețioasă, séu de hârtie verde. Lumina trecută astfel prin sticla globului se concentrează pe masa de lucru, ér în odaie este o întuneceală, și astfel ochii se vor obosi cu mult mai puțin.

Când lucrați, aveți grije ca gâtul să nu vă fiă prea strins și pânțele să vă fiă apăsate, nu vă aplecați prea tare, nu lucrați prea mult cu capul aplecat pe masă, asupra lucrului; nu lăsați ca picioréle să vi se răcescă, pentru-ca acestea mână sângele la cap și tulbură ochii.

Nu este bine nici-odată să lucrați îndată după mănecare, pentru-ca de aici se întéplă adeseori, că mistuirea vă face rău, capul se îngreuiază, ochii se tulbură și în fine mai adeseori se întéplă, că lucrul făcut nu-i de nici un preț.

Grijiți cu cea mai mare băgare de sémă, ca să nu vi-se adune sângele în cap, pentru-ca din cauza acesta veți suferi foarte multe dureri de ochi. Incunjuțați mai cu sémă de-a mânca prea mult, ori de-a bea prea mult, pentru-ca acestea incarcă prea tare stomacul și de aci provin cele mai mari dureri.

Când se i-au pentru câte-va momente ochielarii dela ochi nu trebuie puși cu fața sticlelor pe masă ca să nu se șgărie sticlele, ci tot-déuna

astfel să fiă puși, încât să fiă scutiți de sirmele lor.

Când lucrurile nu se véd destul de bine, atunci nu stați fără ochielari; pentru-ca lipsa ochielarilor, când ei sunt necesari, obosesc ochii și slăbește vederea din ce în ce mai mult.

În decursul lucrului odichniți-vé des ochii; așa când cetiți, scrieți, lăsați lucrul din când în când câte-va momente, și vé îndreptați privirea spre locurile cele mai întunecóse și mai depărtate din odaie. Aceste pause, cari duréză numai câte-va minute, vé ajută ca să lucrați timp mai îndelungat fără să vé obosiți.

Prea mult lucru încă nu e bun, și îndată-ce simțiți, că ochii s'au obosit se încetați de-a lucra; la din contră veți simți în curénd fierbințală la ochi, pleópele se îngreunză, și veți căpéta dureri de cap.

Incunjuțați de a lucra séra la lucruri migalóse séu mărunte. Lucrul prea mult la lumina unei lampe și mai ales la lumina gazului, slăbește deja ochii obosiți, și le micéscă véđul. Mai bine este dér, ca omul să lucra peste dí, și déca cetiți ori scrieți séra, atunci se vé grijiți ochii, și se vé feriți de vighierile prea lungi, căci lumina obosind ochii, le slăbește puterea véđului.

Faceți plimbări cât de dese, umblați mult; faceți cât de multe mișcări gimnastice. Prin acestea sănătatea corpului va fi mai bună de-o parte, ér de altă parte pentru ochi încă va fi folositor, pentru-ca ochii în timpul acela vor avé un repaus.

Nu cetiți nici-odată când umblați repede, nu cetiți când sunteți în trăsura séu în tren; pentru că mișcările, ce le face trăsura ori trenul fac, ca diarul ori cartea ce o avem în mână să se mișce, și prin aceea se obosesc ochii. Din contră însă, este foarte bine ca după o muncă îndelungată să vé odihniți printr-o cetire, plimbându-vé încetșor și mai ales într-o grădină.

Despre superstițiuni.

(Dialog între 3 copii, dintre cari 2 sunt școlari.)

(Fine)

Ștefan: După cum véd eu, voi Ioane și Nicolae, de când umblați la școlă, nu mai vreți să credeți în nimica. Așa sunteți voi, cari cum învęțați puțină carte, diceți, că nu se învętesc sórele împrejurul pământului, ci pământul împrejurul sórelui, se pare că sunteți orbi și nu-l vedeți cu ochii voștrii. Dér să vé spun eu

Curénd după aceea sosi Margarita, vălăre ca o amazonă. Vancea o întépină cu o față plină de bucurie și fericire, o îmbrățișă și o sărută cu duioșia tinereții.

— Bine ai venit, iubito! Ce ne aduci nou din vale?

— Iți aduc o veste prea interesantă: — dice, că s'au perdat doi principii împératesci, — dér cine sunt domni, cari sed acolo la masă?

— Sunt cei doi principii împératesci perduți!

— Ce dicți, bărbate? Cum au ajuns aici, și ce ai de gând să faci cu ei?

— Ei imi povestiră tótă întéplarea. Plecat ađi dimineța la vénat, s'au deslășit de suita lor și luându-se după un mare sélbateg perdură calea; rătăcind prin păduri au ajuns la noi. Acuma așteptam să ne ta, ca să plecăm și să-i ducem în tabăra armatei austriace.

— Asta tu nu o vei face, déca-ți véi de tđu. Din contră, eu sunt de părere, să-i predăm Turcilor, cari de sigur ne vor fi mai recunoscători pentru darul pe care le aducem. Așa să facem; eu nu sunt învoit de loc cu părerile tale.

— Ai drept, dragă; ar fi lucru mare, déca Turcii de-odată ar vedé două amănete atât de prețioșe în mânilor; însă eu mi-am dat cuvéntul: că-i voi duce érași la armata lor și apoi tu sci, că parola dată trebuie ținută!

— Nu, nu, cu nici un preț!... Cum? după atâtea lupte și după atâtea nenorociri, și amărăciuni, ni-se ivesce și nou o ocaziune bine-venită pentru de-a ne răsbuna pentru confrății noștri omorți de hienele, cari urmăresc armata nemțescă, — și tu, într-o óră de slăbiciune, să lași ocaziunea din mână pentru nisce promisiuni sarbede?

— Eu véd, că tu tot nu înțelegi tréba cum e, lasă acuma după voia mea, veđi nu poți aștepta dela mine, ca să mă fac de batjocură.

— Răsbunarea tot-déuna trage mai mult în cumpănă, decât batjocura și eu țin la răsbunare. Auđi, bărbate! La răsbunare țin până la ultima suflare a inimei mele.

În zadar se încercă Vancea să abată pe soția sa dela ideea de a trăda pe principii la Turci, căci dënza véđénd, că nu póte

isbuti cu planul ei, încăleacă pe cal, chieamă ómenii ei credincioși și se depărta, amenințând pe cei rémași că în curénd se va întórce cu ajutore turcesci spre a pune mâna pe améndoii principii.

— Ce veste aduce soția d-tale? întrebă marele duce de Toscana pe Vancea.

— A adus rea veste: despre apropierea Turcilor. Ar fi bine să plecăm de aici cât de cu grabă, căci cine scie, ce ni-s'ar pute întempla până mâne dimineța.

— Déca e așa, să plecăm, că noi suntem gata.

Căpitanul Vancea își împărți trupa după regulile militare: unii merseră înainte, alții în dreapta și alții în stanga colónei, ér pe unii îi lăsă îndérat, ca un fel de ariergardă. Astfel îngrijiți plecară.

Sciind, că Turcii după ce vor auđi vestea dela nevasta lui, vé începe îndată să-l urmărescă, el se lăsa de calea cea mai dreptă și mai scurtă spre tabăra imperială, ci se abatú pe focul lateral, mergénd cruciș și curmeziș, și într-o clipă când în stanga, și astfel oco și încunjuând drumul pentru a înșela pe Turci

și a-le îngreuna urmărirea. Principii obosiră de calea lungă. Vancea îi luă în brațe și cei-lalți d'aréndul, și îi duseră numai ca să nu întárđie: Abia a treia dí des de dimineța ajunseră pe un platou, unde apoi Vancea descărcă pe marele duce de Toscana, și arătând cu mâna, îi díse:

— Măria Ta, suntem la loc! Éta acolo să véd avantposturile imperiale.

Primesce atât dela mine, cât și dela fratele meu mulțămirile noastre pentru serviciul cel mare, ce ni-l'ai făcut! Recunoscínțele noastre nu vor întárđia, stăi aci și așteptă poruncile, ce le vei primi cât de curénd! Și acum adio, d-le Vancea!

În tabăra imperială domnia mare îngrijire și neliniște, de când dispăruseră ilustrii principii fără a li-se puté da de urmă. Se trimiseră îndată corpurii întregi spre căutarea lor; pe de altă parte ei suspiționau pe bietul Ioan Corbu, care era cel din urmă în suita Mărilor lor, că i-ar fi omorit și aruncat în vre-un abis; îl traseră la răspundere, îl ascultară, îl întrebă, însă nu putură scóte dintr'ensul mai mult, decât că, urmărind Măriile Lor un

acuma una, pe care cred că o s'o credeți și voi.

Ion și Nic: Să te audim!

Ștefan: Ați audit voi vrodată de șolomonari?

Nicolae: Nici n'am audit și nici nu scim ce sunt șolomonarii aceia.

Ștefan: Rău destul, decât voi n'ați audit nici atâta dela dascăli voștri. Ascultați der să vă spun eu. Șolomonarii sunt aceia, cari poartă vremurile cele tari. Er când vreau să nu ploaie, prind ploile în câte un burduf și fac secetă. Ei fac potopurile și trimit grindina peste hotară; ei aduc gălcile, tusea măgărească, holera, vârsatul și câte boale rele peste bieții omeni.

Ion: Der cum se poate una ca acesta, mei Ștefane?

Ștefan: Ei, cum se nu se potă. Ascultați să vă spun o întâmplare, ce s'a petrecut numai în anul trecut în satul nostru și de care aveți să vă mirați și voi.

Ion către Nic: Ascultă frate Nicolae, că astăzi voiți mai auzi vr'o minune din gura lui Ștefan.

Nicolae: Spune, frate Ștefane, că noi te ascultăm cu plăcere.

Ștefan: În anul trecut trecuse prin satul nostru un șolomonar de aceia, un golan de curgeau sdrențele de pe el. El umbla din casă în casă și cerea de pe la omeni pâne și slănină, amenințându-i pe cei ce nu-i dau, că-și va descărea mânia asupra satului, și omenii, în loc să-i dea, l'au luat pe fugă. Atunci Șolomonarul a eșit mâniș din sat și când s'a dat odată de-a peste capul, s'a făcut, nene, un bălaur mare cu nisce aripă lungi, s'a înălțat în slavă, și a început a svârli la grindină peste sat și peste hotară, de credeai, că prăpădesce Dumneșeu lumea; și nici că ar fi încetat, decât n'ar fi alergat omenii la biserică să tragă clopotele. Ei, vedeți voi acum un lucru atât de ușor de înțeles, încât îl puteți prinde cu mâna.

Ion și Nicol: Ha! ha!

Nicolae: Vorbesce numai multe de acestea, că de te vor auzi omenii, te vor prinde și te vor duce în casa nebunilor. Tu nu sci se vede treaba, nici atâta: că vremurilor celor tari numai singur Dumneșeu le poruncesce. Tu nu sci nici aceea, că nici un om nu se poate ridica în vâzduh, decât numai acei învățați, cari au aflat așa numitul *balon*, der și cu acesta se pot ridica numai până la un loc. Apoi mai sunt mulți omeni ca tine, cari cred în bălauri și pricolici, în stafii și în iele, în vrăjitori și șisce, cari te-ar face să umbli că-

lare pe mătură și pe câte-o prăjină de alun, der toate acestea sunt numai păreri greșite. De ați în colo și tu, pe unde vei merge și vei auzi astfel de secături, spune ori și cui în gura mare, că acelea sunt toate nisce prostii și amăgiri, cari ne țin pe noi și pe părinții noștri în întunec. Și toți aceia, cari ne vorbesc astfel de vorbe, sunt nisce lingăi, cari voesc numai să ne înșele și să ne sărăcescă... Hei, prietino, mulți omeni sunt astăzi de aceia, cărora nu le place munca, și ca să potă trăi mai pe ușor se fac pricolici și șolomonari!...

Ion: Ei, frate Ștefane, acum nu-ți mai rămâne nici ție alta de făcut, decât să ascuți sfatul tatălui tău și să vii la școlă, ca să ți-se spele și ție rugina din creier.

Ștefan: Vă spun drept fraților, că voi m'ați și înduplecat încât-va, să mă fac și eu școlar ca voi, der am să vă mai întreb încă ceva și de mă veți convinge și cu acesta să scipiți, că sunt al vostru.

Ion: Ei bine, spune, ce vrei să ne mai întreb?

Ștefan: Scire-ați voi să-mi spuneți, ce sunt *vêrcolacii*?

Ion către Nicolae: Ce fel de bigăniți vor mai fi și aceia?

Nicolae: D'apoi eu de unde să știu, decât nu ne vei spune tu, frate Ștefane!

Ștefan: Tot eu să vă spun, pare că eu âmbli la școlă, er nu voi.

Nicolae: Da veți bine, fiind-că tu âmbli la școlă, în care se învață toate prostiile din lume, numai tu și ești în stare să ne spuni toate prostiile, câte le vorbesce lumea cea necioplită.

Ștefan: După cum vă ved, voi ați început să vă bateți acum joc de mine. Der cu tot risul vostru, eu am să vă mai spun una, de care știu că pe dascălul vostru nici unul taie capul să vă spună așa ceva. Eu am audit, mei, dela babe bătrâne, că *vêrcolacii* se fac din copiii, ce mor nebotezați. Aceștia n'au loc nicăiera și se tot învârtesc împrejurul sôrelui și al lunei și tot mușcă-mușcă din ele până le mănăncă de tot și pe urmă Dumneșeu er le cresce. Să vă ved, ce mi-ați pute răspunde voi la acesta, din cărțile voștre?

Ion: Răspunde-i tu, Nicolae, că tu ești mai învățat decât mine!

Nicolae: E adevărat, frate Ștefane, că sôrele și luna se întunecă câte-odată, der cu asta n'au d'a face nimic sufletele copiilor nebotezați. Întunecimile acestea vin d'acolo că pământul și luna se învârtesc necontenit împrejurul sôrelui, cari n'au

lumina lor proprie, dela care își primesc lumina. Pământul și luna în calea lor rotitoare vin câte-odată așa, de stă luna între sôre și între pământ și atunci razele sôrelui, cari ar fi să cadă pe pământ, se opresc de lună, și pe pământ se aruncă umbra lunei, și sôrele se întunecă. Noi dîcem atunci că s'a făcut întunecime de sôre, er nu că l'a mâncat *vêrcolacii* sêu sufletele copiilor celor nebotezați. De altădată se întunecă luna. Acesta se întâmplă atunci, când vine pământul de stă între sôre și între lună, și atunci pământul opresce razele sôrelui și-și aruncă umbra sa asupra lunei. — Veți deră, cum ne învață școlă să nu credem în toate prostiile babelor! Prin urmare și datorința noastră este ca să istorisim și părinților noștri despre toate câte le învățăm în școlă, ca astfel să alungăm întunecul din capul tuturor, pentru-că astăzi toate popoarele din lume alergă după lumină, și ar fi o rușine pentru noi, Români, să rămânem îndărăptul altora cu cultura.

Ștefan: Da bine mai vorbesci tu, mei frate Nicolae!

Nicolae: Lasă-mă, Ștefane că atâta sunt de năcăjit când mă gândesc la atâtea sodenii câte le vorbesce și poporul nostru. El, când îi ese cineva înainte cu vasul gol, dîce: că n'are noroc. Decă l' se bate ochiul, dîce că are să i-se întempe vr'un rău; când îi țauie urechea, dîce că l vorbesce cine-va de rău; când îl mănăncă nasul, dîce că va păți vre-o rușine. Decă se bolnăvesce dîce: că l'a fermecat vr'o șisică. Decă i-se fură vr'un cal, alergă la cel cu bobii, ca să-i afle de urma calului. Decă bărbatul trăesce rău cu femeia sêu femeia cu bărbatul, alergă cu săptămânii la cel cu pascălia sêu dacei ce dau cu cărțile, și cred în vorbele acelor șarlatani, de stau să-și pună capul. Acestea sunt atâtea rele pe poporul nostru, și străinii din cauza asta își află ris de noi...

Ștefan: Ei, fraților! Eu am audit foarte multe lucruri frumoșe dela voi. Vă multumesc pentru învățăturile, ce mi le-ați dat. Acum m'am convins pe deplin despre învățăturile cele frumoșe, ce le învățați voi în școlă. Eu până acuma am crezut, că voi în școlă învățați numai să cântați. Voi ruga pe tata de er tare pentru îndărătnicia mea față cu școlă și mâne voi veni și eu cu voi la școlă.

Nicolae: Ne... belezile noastre te-au convins. Așa să

faci, frate Ștefane, și te asigurăm, că va fi bine de tine în totă viața ta. Acum putem merge ca să mâncăm tustrei merele, de cari ne vorbeai mai adineoarea.

Toți: Să mergem! să mergem!

Prelucrată după un manuscris și întocmită după împrejurările locale

de Domeștin Dogariu.

G l u m e.

O predică ciudată. Se dîce, că un preot predicând odată într'un oraș a dîs:

Încă patru-deci de zile se mai trecă și Ninive se va dărîma; credeți, că vreau să vorbesc de orașul vostru? Nu, fraților; deși voi ar fi cu dreptul să periți, der cine-va s'a pus pentru voi.

Cine i acela, care s'a pus? mă veți întreba. Patronul vostru sfânt? Nu, el s'a săturat de crimele voștre, și nu v're să mai vorbescă pentru voi. Ângerul vostru cel bun? érași nu. Sânta teciôră? — Nici atâta. Cine der? Cine? — Étă să vă spun:

Acela, care s'a pus pentru voi, este dracul, căci a dîs: Să nu se prăpădescă orașul acela, căci de mi trebuie un tâlhar, acolo îl găsec; de-mi trebuie un bandit, un mănător de omeni, acolo îl găsec; de-mi trebuie un bețiv, un ștrengar, un sgârcit, ori un fudul, acolo îl găsec.

*

Un vorbăreț păcălit. Intr'o di un prinț luă în trăsură p'un mare vorbăreț, să-l ducă până nu știu unde; vorbărețul începî pe drum să înșire atâtea discursuri, încât prințului i-se făcî somn și ațipi vorbărețul, băgînd de semnă, îl trase de mănecă ca să-l asculte.

— „Hei, domnule, răspunde prințul deșteptându-se, ori lasă-mă să dorm, ori nu mă adormi.“

*

Un avocat fiind la patul morții își făcî testamentul lăsînd averea sa la toți smintiiți și nebunii. Întrebat fiind de un amic, că de ce face asta, a răspuns, că voesc să înăpoieze banii la acei delu cari i-a prămit.

*

Un student primî într'o di cu bucuriă pe servitorul casei lui, cari aducea nuvele dela părinți.

— Ce veste imi aduci d'acasă în... bun, bune!

— O veste d-le, răspuns servitorul, decât aceea: numai, că murit ciôra.

porc sălbatec, el a rămas să grijescă de vînatul pușcat, și că după ce vedî, că trecuse o oră dela depărtarea lor, a dat semnul suflînd în corn, der fără de a i-se răspunde. După aceea a luat vînatul cu sine, a plecat spre locul de adunare, sperînd că Măriile Lor vor fi ajuns deja acolo pe altă potecă. Deși lămuririle sêrmanului Corbu păreau a fi adevărate, totuși se dete poruncă de-al preda tribunalului militar spre a face mai departe cercetarea cu el.

A treia di după asta, vînatorii rătăciți intrară sănătoși și voioși în tabăra imperială. O bucuriă nespūsă să lăți în toate părțile.

Vancea așteptă cu ceta sa; un ofițer se apropiă de dînsul cu întrebarea: D-ta ești d-l Vancea, comandantul sereșanilor (plăieși) imperiali? Am primit poruncă dela Escelența sa comandantul armatei imperiale, de-a te invita cu întréga companiă, ca să te presinți la raport înaintea Escelenței Sale.

— Ce dîci, domnule, eu comandantul sereșanilor (plăieși) imperiali? Der ce trupă este acesta?

Ordinul de ați este deja dat către întréga armată imperială, prin care se aduce la cunoștința tuturor, că s'a înființat un

corp desclinit de cavaleriă irregulară sub numele de sereșani (plăieși), er comanda acestei trupe ți-s'a încredințat d-tale. Pof-tim, să mergi cu mine la Escelența Sa.

— Să mergem!

Intrară în tabăra armatei imperiale; Vancea cu ofițerul înainte, după dînsii ceilalți voinici, doi cu doi, toți cu o ținută istetă militară; la cortul comandantului general al armatei se puseră în front. Pu-țin după aceea eși generalul Königseck din cort și se apropiă de plăieși.

— Domnule Vancea, și voi feciori voinici! În numele Mărilor Lor, a marilor duci de Toscana și de Lotaringia, am să vă exprim încă-odată mulțămirile Lor pentru îngrijirea și stenela, la care v'ați supus în zilele trecute, când petrecură în mijlocul vostru! Ei în semn de recunoștință pentru credința voastră și pentru simțimintele voștre de devotament către casa imperială, au poruncit ca să se formeze un corp de cavaleriă irregulară de indigeni sub numele de plăieși, a cărui chiamare va să-și urmărească și a pedepsi din ordinul... vagabondagiul de maroderi și al... de rele, și astfel a apăra vița popo... și averea lui de ori-ce ne-

vală din partea ori-cui. Viața și averea poporului va fi scutită și apărată de prăgrătosul nostru Impărat!

Măriile Lor poftesc mai departe, ca D-Ta, Domnule Vancea, să primesci formarea și comanda acestui corp, lăsându-ți tot-deodată în liberă voia a-ți alege 200 de plăieși după placul d-tale.

— Escelență! Primesc prea bucuros înalta misiune, cu care binevoiiți a mă însărcina! Sper, că în curînd vom da doveți simțite despre practica și bine-făcătorea instituțiune a corpului nou creat de plăieși români.

— Primesc der decretul de comandant al acestui cor și să auzim tot bune și frumoșe despre voiniciii tăi....

Auzind Români de formarea corpului de plăieși și despre scopul și chiamarea lui, alergară din toate părțile spre a se înrola. Vancea alege numărul sperut pentru complectarea trupeii sale.

*

Margarita plecase noștea în prima furiă să ducă vestea la Turci, der calea era lungă — lungă; decî se întorse îndărăt la locul de unde a plecat cu pofta de isbîndă, însă ea nu află pe nimenea, focul

era stîns. Trimisul bărbatului ei o aduce în tabăra regulată.

Ambii soți se împăcară. Vancea și plăieșii săi făceau minuni, curățise jurarmatei de cetele de maroderi și vagabonți cât și de tâlharii turcesci.

Se începură atacurile în contra Turcilor și curînd îi succese armatei imperiale a respinge pe Turci peste Dunăre.

Sêrmanul Ioan Corbu fî eliberat și dată după întorcerea fericită a principii rătăciți, și fî primit de Vancea în corp plăiașilor, căruia a și rămas fidel, ca adevărat vînat român, până la bătăliile neșele sale.

Pe platoul, pe care Vancea a lăsat de pe brațe pe ilustrii săi patroni, se făcî curînd o capelă romano-catolică. Români dela Slatina se înduplecară a trece la legea romano-catolică, și până astăzi ei formează unica comună românească de legea această.

Se dîce, că pe altarul bisericii se afla încă și în ziua de astăzi un mesă (față de mesă) dărîuită de împărătesa... saveta, pe care s'ar afla în puține cuvînt descrișă întâmplarea această.

Petru Broșteanu

— Aste sunt toate nuvelele? și cum a murit biata pasăre?

— Fiind-că a mâncat multă carne.

— Cine i-a dat atâta carne? întrebă studentul.

— Cei patru cai ai trăsorii noastre răspunde servitorul.

— Cum, au murit caii? Esplăcă-te!

— Ah, sermaui dobitoci, era să trăiească multă vreme, decât nu-i siliau să care atâta apă.

— Și la ce v'a trebuit atâta apă?

— La stinsul focului în ziua când s'au aprins casele.

— Ce fel, casele noastre au ars? Ah! Dumneșeule!

— Așa, din nenorocire! Și decât omeni casei erau mai cu luare aminte când tineau luminările, nu era să se întempe nimic.

— Dér ce trebuință aveau de luminări;

— Le țineau când înmormântam pe mama d-tale.

— Cum! a murit mama! Ah! D-șeule! și mie să nu-mi facă nime cunoscut.

— Nu s'a putut d-le, răspunde servitorul, fiind-că mama d-tale a murit de supărare, fără veste.

Pentru numele lui D-șeu! cine i-a pricinuit astă supărare!

— Mórtea părintelui d-tale, care a murit lovit de gută.

MULTE ȘI DE TOATE.

Calul, măgarul și catirul.

De ce catirul și cu deosebire măgarul produce mai multă muncă decât caii de aceeași greutate și supuși la aceeași hrană?

Răspunsul este: Pentru-oă măgarul și catirul întrebunțază mai bine hrana lor decât calul, adecă au o putere mai mare digestivă (de mistuire) decât acesta.

Profesorul Sanson dela școala de agricultură din Grignon, a făcut experiențe și a studiat comparativ puterea de digestiune (mistuire) a calului a măgarului și a catirului. Êta rezultatul cercetărilor renumitului învățat:

Catirii mistuesc în același timp o mai mare porția de fin, ovės etc. decât caii. Puterea acésta de mistuire ei o moștensesc dela măgar a căruia putere de mistuire este și mai mare.

Catirii au prin urmare, primind tot aceeași hrană, mai multă putere decât caii, fiind-oă trag din hrana lor mai multă energie. Catirul în asemănare cu calul, dá pentru aceeași cantitate de hrană ou douăzeci la sută mai multă muncă decât calul.

Literatură.

A apărut în Tipografia A. Mureșianu din Brașov: Gramatica Limbei românesce (Fonetica și Ortografia. Etimologie. Antecă. Stil.) întocmită în două cursuri incenterice pentru școalele populare de în Darius; Cursul II pentru anul al 5-lea al 6-lea de școlă, pentru școala de repețiune, de adulți, școle civile etc. Editura storului. Recomandăm acésta carte atenunei deosebite a d-lor învățatori. Se ôte procura dela autor ou prețul de 0 cr.

Calendarul săptămânii. FEBRUAR are 29 zile. FAUR.

Table with 3 columns: Zilele, Calend. Inl. v., Calend. Gregor. Rows include Dum., Lun., Marți, Mer., Joi, Vin., Sâmb.

Prețurile cereaieor din piața Brașov.

Din 7 Februarie st. n. 1896

Table with 4 columns: Măsura séu greut tea, Calitatea, Valuta austr. (fl. or.), Valuta austr. (fl. or.). Rows include H. L., Grâu, Săcară, Orz, Ovės, Cucuruz, Mălaiu, Mazère, Linte, Fasole, Sămēntă de in, Sămēntă de cânepă, Cartofi, Măzărliche, Carne de vită, Carne de porc, Carne de berbece, Său de vită prospēt, Său de vită topit.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

din 11 Februarie n. 1896.

Table with 4 columns: Sămēnțe, Calitatea per Hect., Prețul per 100 obilgr. (dela, până). Rows include Grâu Bănățenesce, Grâu dela Tisa, Grâu de Pesta, Grâu de Alba-regala, Grâu de Bácska, Grâu ung. de nord.

Table with 4 columns: Sămēnțe vechi ori nouă, soiul, Calitatea per Hect., Prețul per 100 obilgr. (dela, până). Rows include Săcară, Orz, Orz de vinars, Orz de bere, Ovės, Cucuruz, Cucuruz bânăt., Cucuruz altă soi, Cucuruz Hirișcă.

Table with 4 columns: Produsele div., soiul, Cursul (dela, până). Rows include Sem. de trif., Uteră ungar. transilvană, bânățenă, roșia, raținat duplu, Oleu de rap., Oleu de in, Uns. de porc, Slănină, Său, Prune, Lictar, Nuc, Gogoși, Miere, Ceară, Spirt.

Cursul losurilor private

din 11 Februarie 1896

Table with 2 columns: Valuta austr. (fl. or.), Valuta austr. (fl. or.). Rows include Basilica, Credit, Clary 40 fl. m. c., Navig. pe Dunăre, Insbruck, Krakau, Leibach, Buda, Palfy, Crucea roșie austr., dto ung., dto ital., Rudolf, Salm, Salzburg, St. Genois, Stanislaw, Triestine 4 1/2%, 100 m. c., dto 4% 50, Waldstein, Sărbesci 8%, dto de 10 franci, Banca h. ung. 4%.

Cursul la bursa din Viena.

Din 14 Februarie 1896.

Table with 2 columns: Valuta austr. (fl. or.), Valuta austr. (fl. or.). Rows include Renta ung. de aur 4%, Renta de corone ung. 4%, Impr. cail. fer. ung. în aur 4 1/2%, Impr. cail. fer. ung. în argint 4 1/2%, Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis, Bonuri rurale ungare 4%, Bonuri rurale croate-slavone.

Table with 2 columns: Valuta austr. (fl. or.), Valuta austr. (fl. or.). Rows include Imprum. ung. cu premii, Losuri pentru reg. Tisei și Segedin, Renta de hârtie austr., Renta de argint austr., Renta de aur austr., Losuri din 860, Acții de ale Băncei austro-ungară, Acții de-ale Băncei ung. de credit, Acții de-ale Băncei austr. de credit, Napoleondor., Mărci imperiale germane, London vista, Paris vista, Rente de corone austr. 4%, Note italiene.

Bursa de Bucureșe

din 10 Februarie n. 1896.

Table with 4 columns: Valori, Do. bânđa, Scad. cup., Cu banii gata. Rows include Renta română perpetuă 1875, Renta amortisabilă, din 1893, 1894 int. 6 mil., (Impr. de 32 1/2 mil.), (Impr. de 50 mil.), (Imp. de 274 m 1890), (Imp. de 46 m. 1891), (Im. de 120 iul. 1894), Oblig. de Stat (Conv. rurale), Oblig. Casei Pensiunilor fr. 800, Oblig. comunei Bucureșci 1883, din 1884, din 1888, din 1890, Serisuri fonciare rurale, urbane Bucureșci, Iași, Oblig. Soc. de basalt artificial, Banca Rom. ult. div. fr. 12.81, Banca Națion. ult. div. 86., Banca agricolă, Dacia-România ult. div. 85 lei, Naționala de asig. ult. div. 43 lei, Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 80, Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l., Soc. Rom. de Hârtie ult., "Patria" Soc. de asig. ult. d. 4 lei, Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0, Soc. de fur. militare u. d. 60 lei, "Bistrița" soc. p. f. hârtii 30, Societ. p. const. de Tramways 20 franci aur.

SCOMPTURI:

Table with 2 columns: Valuta austr. (fl. or.), Valuta austr. (fl. or.). Rows include Banca naț. a Rom., Avansuri pe efecte, Casa de Depuneri, Londra, Viena, Paris, Petersburg, Berlin, Belgia, Elveția.

Cursul pietei Brașov.

Din 15 Februarie 1896.

Table with 2 columns: Valuta austr. (fl. or.), Valuta austr. (fl. or.). Rows include Banconote rom. Camp., Argint român. Camp., Napoleon-d'orl Camp., Galbeni Camp., Ruble rusesce Camp., Mărci germane Camp., Lire turoese Camp., Scris. fonc. Albina 5%.

Tergui de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 10 Febr. de 3011 capete, la 11 Febr. au intrat 32385 capete și au eșit 598, rămânând la 12 Febr. un număr de 39,413 capete. Se notéză marfa: ungură veche grea dela — cr. până la — cr. marță unzurăscă tineră grea dela — cr. până la — cr., demijloc dela 47.— cr. până la 48 — cr. ușoră dela 44.— cr. până la 46 — cr. Marță țărănescă grea dela — până la — cr. de mijloc dela — cr. până la — cr. ușoră dela — cr. Marță sărbescă, grea dela — cr. până la — cr. Transito, mijlociă grea dela — cr. până la — cr. transito ușoră dela — cr. până la — cr.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Concurs!

Pentru ocuparea postului de cantor la Biserica Sf. Nicolae din Brașov Scheiu se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Doritorii de a ocupa acest post au de înainta petițiunile lor la pre-

ședintele Comitetului parochial în termenul prefipt, însoțite de următoarele documente:

- 1. Atestat de botez.
2. Atestat de moralitate.
3. Atestat de calificațiune conform §. 23 Nro. 12 din Statutul organic.
4. Atestat medical, că e sănătos.
5. Alte recomandățiuni și atestate despre calificațiunea și serviciile prestate în alte părți.
6. În fine concurenții sunt datorii înainte de expirarea termenului de concurs a să presenta și a cânta în strană într'o duminică séu sərbătore.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt următoarele:

- a). Pentru anul prim de probă salar de fl. 540 bani gata și venitele stolare.
b). Cuartir natural.
c). După expirarea anului de probă cu definitivarea să urcă salarul la 600 fl. în bani gata, venitele stolare și cuartir natural.

Cantorul ales va fi dator a da revers, că să va supune întru toate regulilor și instrucțiunilor în vigóre la Biserica susnumită, precum și dispozițiunilor presente și viitoare, ce le vor lua organele și autoritățile bisericesce superiore.

Din ședința Comitetului parochial al Bisericei gr. or. române Sf. Nicolae Brașov — Scheiu, ținută la 28 Ianuarie 1896 s. v.

Condiție.

Un tiner cu moralitate bună, care cunósce în vorbit și în scris limba română, maghiară și germană, cu cunoscințe de Librărie, se primesce ca ajutor de Librărie. Reflectanții să binevoescă a-și înainta ofertele scrise în limba română la subsemnatul

Nicolae I. Ciurcu, Librar în Brașov.

834,5—6.

În editura librăriei Carol Müller, Bucureșci, apare anul XXX. al Revistei

Convorbiri literare

în fascicule lunare de 6—10 cöle 8º mare.

Prețul pentru Austro-Ungară fl. 7.50 pe an.

Librăria W. Krafft în Sibiu (Nagy-Szeben) primesce abonamente pe anul 1896, trimite la cerere numeri de probă și îngrijesce de expedițiunea exemplarelor abonate cu intervențiunea ei.

890.1—3

Advertisement for Cacao Holandesă, featuring text: Veritabil, ușor dizolvabil, Cacao Holandesă din renumita fabrică a lui BENSCHER în Amsterdam, neîntrecută în calitate și aromă. Deposit în magasia de Droguerie Teutsch & Tartler, Brașov, Strada Vămăii Nr. 9.

Depou de diferite lampe.

SIRIUS

aparat pentru iluminat cu gaz aerian: clădiri publice, fabrici și case mari private.

Efectul luminei **brillant** cu fitil Auer economie cu $\frac{2}{3}$ mai puțin decât **iluminatul** depână acuma.

Aparatul se poate vedea în fiă-care și în orele de seră funcționând.

Asemenea și **o vatră nouă** invențiunea mea patentată, care încălzeste căldă de baie, fără a mai fi necesitate de **sobă** și **căldare** pentru apă. Se poate aplica și la vetre vechi.

Se pot vedea și lua informații la

Alfred Widmann,
fabricant de ferării,
Brașov, Strada Castelului Nr. 51.

893,2-6

Mare depou de vetre (Sparherd.)

Preliminarul cheltuelilor gratis.

Prețuri moderate.

Anunciu.Subscribul am onorea a aduce la cunoștința P. T. public din Brașov și jur, că **posed în magazinele mele**, ce le am de un timp de 21 ani,**tot felul de pescărie**sărată, precum și **prospătă**, asigurând On. Public, că pot concura cu ori-care comerciant de această branșă, atât ce privește calitatea mărfurilor, cât și diferența prețurilor; precum: **Crap mare și mic, Sonn, Morên, Plătleă, Ciortan, Tarasea (Veveriză), Scrumbii (Heringi)**, de mai multe feluri, **Rnși (Muscali)** cu butoiește, **Lacherda (Lapardon)**; diferite **Marinate** de pescărie; **ICRE negre** de România moi și tescuite, **Icre roșii** moi și tescuite.

Trimet en gros, asemenea și pachete cu posta ori și unde.

Pentru vândare în detalii am deschis o prăvălie (boită) în **Brașov**, Strada Hirscher, vis-a-vis de teatru. Asemenea am în **Orăștie** (Szászváros) și în **Hățeg** câte-un deposit de aceste mărfuri.

Rog dar pe On. public atât de aceea, cât și din orașele mai sus numite a mă onora cu comande și a mă cerceta, promițând că mi voi da silința a satisface tuturor cerințelor On. public intru cât în mi va sta în putință.

Cu deosebită stimă:

Vasilie N. Bidu,
comerciant de pescărie în Brașov.

15 bucăți 5 fl. 75 cr.

15 bucăți 5 fl. 75 cr.

15 bucăți 5 fl. 75 cr.

Adevăr!

Neintrecută și în lumea întreagă mare senzație au făcut

Colecția-Austria, care constă din 15 bucăți bijuterii (argintării) splendide,

numai pentru 5 fl. 75 cr.

un **ciasornic Remontoir de aur fason**, pentru busunar.

Regulat punctual (pe 36 ore), mecanism de precizie și placă emailată. Capacurile ciselate frumos.

1 ac fin pentru cravate,
1 etui pentru ciasonnicul de aur fason.
1 oglindă de busunar, în ramă,
1 ac de bluze aur fason,
2 inele imitat de aur cu arilante similă și rubine.

Inerate din aur numit fason, care nu se distinge de aur curat și nu pierde lustrul. — Pentru mersul regulat al sus numitelor ciasonnice, dau în scris o garanție de 3 ani

1 lanț fin de aur imitat,
2 nasturi de mangete imitat de aur,
1 broșă frumoasă pentru dame,
3 nasturi de cămașă imitație de aur,
1 nastur patent pentru guler,Tote aceste 15 obiecte splendide de bijuterie împreună cu ciasonnicul de aur fason costă numai **5 fl. 75 cr.**

Trimitere cu rambursă. La cas de neconveniență se restituie banii.

Firma de ciasonnice:

ALFRED FISCHER,
Viena I, Adlergasse Nr. 12.

866,2-6

Antreprize de pompe funebre**E. Tutsek.**

Brașov, Strada Porții Nr. 4. Colțul Târgului bolilor.

Recomandă on. publică la casuri de morțe, aședământul său de înmormântare bogat și sortat în cari toate obiectele, atât sorte mai de rându, cât și cele mai fine, se pot căpăta **cu prețuri ieftine.**Comisiune și **depou de sicinri de metal** ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.Fabricarea proprie a tuturor **sicriurilor de lemn, de metal și imitații de metal și de lemn de stejaru.**Depou de **cununi** pentru monumente și plantici cu prețurile cele mai moderate.Representanță de monumente de **marmură**, care **funebre proprii cu 2 și cu 4 cai**, precum și un **caru funebru** vândut pentru **copii**, precum și cioclii.Comande întregi se execută **prompt și ieftin**, iau asupra-mi și **transporturi de morți în străinătate.**

In fine recomandă și biroul meu mijlocitoru procedându cu cunoscute-mi soliditate.

La casuri de morțe a se adresa la

E. Tutsek.

3-*

Ajutor grabnic și sigur

pentru

SUFERINTE DE STOMACHU ȘI URMARILE ACESTORA!!

Mijlocul cel mai bun și eficace pentru menținerea sănătății, curățirea sucurilor precum și a sângelui și pentru promovarea unei mistuirii bune este deja pretutindenea cunoscutul și plăcutul

„Dr. Rosa's Lebens-Balsam“.Acest balsam preparat cu îngrijire din erburile alpine cele mai bune și tămăduitoare se dovedește ca foarte folositor în contra tuturor greutăților de mistuire a celor de stomach, lipsa de apetit, rigălele, congestiunile, haemorhoidelor etc. etc. In urma eficacității sale a devenit acest balsam acum un singur și dovedit **medicament de casă popular.**

Sticla mare costă 1 fl., mică 50 cr.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziția!

FIȚI ATENȚI!!!

Spre a evita înșelătorii, faceți pe fiecare atent, că fiă-care sticlă cu Dr. Rosa's Lebens-Balsam, care singur numai de mine este preparat după receta originală, este învelită în hârtia grosă albastră, care poartă în lungul ei inscripția: Dr. Rosa's Lebens-Balsam din farmacia „zum schwarzen Adler“, B. Fragner, Prag, 205-3 în limba germană, boemă, ungară și franceză, și cari sunt provădate cu alăturata marcă a fabricii luată sub scutul legal.

Dr. Rosa's Lebens-Balsam

Veritabil se poate procura numai in

Depositul principal al producătorului

B. Fragner,

Farmacia „Zum schwarzen Adler“ Prag 205-3.

In **Budapesta**: la farmacia I. von Török.Tote farmaciile din **Brașov**, precum și toate farmaciile mai mari din monarhia Austro-ungară au depositul din acest balsam de viață.

Totu de acolo se poate avea:

Alifa de casă universală de Praga

(Prager Universal-Haussaibe)

un medicament sigur și prin mii de scrisori de mulțămire recunoscut în contra tuturor inflamațiilor, rănilor și umfăturilor.

Acesta se întrebuințează cu succes sigur la inflamații, la stagnațiunea laptelui și întărirea țitelor cu ocazia nea înțercării copilului, la abscese, ulcere, pustule cu puroiu, carbuncule; copturi la unghi, la panariții, ulceratiuni la degete, la întărituri, umfături, tumorea glandulelor limfatice, lipume etc. — Tote inflamațiile, umfături, întărituri se vindecă în timpul cel mai scurt; la casuri iuse, unde s'a formată deja puroiul, absorbă baba și o vindecă în timpul cel mai scurt fără dureri.

In cutiøre a 25 și 35 cr.

Fiți atenți!

De-ore-ce alifa de casă universală de Praga se înțerează foarte desu, faceți pe fiă-cine atent, ca singur numai la mine se prepară după receta originală. Acesta este numai atunci veritabil, decât cutiøre-le din me-au galbinu, in cari se pune, sunt înfășurate în hârtia roșie pe care se află tipărită în 9 limbi explicațiunea cum se întrebuințează, împachetate și in cartone vinete, — cari sunt provădate cu marca fabricii de mai susu.

Balsam pentru auđ.

(Gehör-Balsam)

Cel mai probat și prin multe încercări cel mai temeinic medicament pentru vindecarea auđului greu și spre relobândirea auđului pierdut. **1 Flacon 1 fl.****A V I S!**Prenumeratiunile la **Gazeta Transilvaniei** se pot face și renoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-carei luni.

Domnii abonați se binevoiască a arăta in deosebi, când voiesc ca espedarea se li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou, se binevoiască a scrie adresa lămurit și se arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“